

AZ

UNGI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1896. MÁRCZIUS 24—25. NAPJAIN

UNGVÁRON TARTOTT TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

**

SZERKESZTETTE :

HOMOKI ANTAL,

E.-M. FŐJEGYZŐ.

UNGVÁRT.

NYOMATOTT SZÉKELY ÉS ILLÉS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1896.

AZ

UNGI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1896. MÁRCZIUS 24—25. NAPJAIN

UNGVÁRON TARTOTT TAYASZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

**

SZERKESZTETTE :

HOMOKI ANTAL,

E.-M. FŐJEGYZŐ.

UNGVÁRT.

NYOMATOTT SZÉKELY ÉS ILLÉS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1896.

**Az ungi ev. ref. egyházmegye
1896. évben márczius 24-ik és 25-ik napjain
Ungváron tartott tavaszi közgyűlésének jegy-
zőkönyve.**

Jelen voltak: Szabó Endre esperes, Kovách Károly e. m. gondnok; Szabó József, Virágh József, Magyar József, Szücs István, Szőlössy Gyula, Hegedüs Soma papi; Horváth Dezső, Bernáth Zoltán, Köröskényi Elek, Bernáth Dezső, Felföldy Ödön egyházi tanácsbírák, Hegyi György e. m. ügyvéd, Homoki Antal főjegyző; Németh Péter, Magyar Bertalan, aljegyzők; Maksa József, Kecskeméthy Lajos, Szőlössy Ferencz, Morvay József, Kiss László, Tóth Lajos, Novák Lajos, ifj. Szakal István, id. Szakal István, Vágó István, Nagy Sándor, Pataky Pál, ifj. Virágh József, Benedek János, I. Szabó Endre, Kovács István, Urbán Mihály, Kozma József, Szabó Károly, lelkészek; Szabó István, Köröskényi István s.-lelkészek; Maksa József, Szabó Albert Karabélyos Gyula, Csomár József, Mesko Gáspár, Magyar Pál, Bóczér István, Papp Lajos, Kiss Ferencz, Böszörményi János, Sulyok János, Laky József, Balog Dániel, Kiss Lajos, Csengery Jenő, Mesko János, Lácza József, Kádár Ferencz, Bakó László tanítók, Csighy Ferencz s.-tanító.

1. Elnöklő esperes úr buzgó imájának elhangzása után Kovách Károly e. m. gondnok a következő nagy hatásu beszéddel nyitotta meg a gyűlést:

Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

Ha a történelem perspektíváján hazánk, a magyar haza ezredévi fennállásának, a nemzetek életében ritkán előfordul

alkalmától visszatekintünk nemzetünk életének a multak homályába benyúló eseményeire, látjuk, hogy őseink nemzetségfők kormányzata alatt Ázsiának az európai népek bölesőjének fensikján egymással össze tartva függetlenül élő pásztor nép, a legeltetés után mint gyűlnek össze estenként egyik-másik sátor körül, miként beszélgetnek a napi eseményekről, a mult időkről, miként rególnak az öregek az ifju nemzedék előtt, egy távoli szép hazáról, melyen dicső őseik világverő Atilla és Baján uralma alatt hatalmas államot alapítottak, hanem a melyből részint egyenetlenség, részint a szomszédnépek irigysége, s hatalmas uralkodók terjeszkedési vágya; utódaikat kiszorította. Miként hevülnek az ifjak a bosszu vágytól, mintha hallanók a hajadonok buzdító dalait; a daliás ifjak felbuzdulását, még egyszer általánossá lesz, a vissza szerzés gondolata, a tett határozottsága alkalmul szolgál a szomszédnépek fészkelődése s felhangzik a harezi riadó, — fegyverre! Megszólalnak a kürtök s a hét nemzetiségből álló nép nyergel, tereli barmait, szedi sátrait rakja eszközeit, élelmiszereit, nejeit gyermekeit, széles szarvu ökrök vontatta nehéz járművekre, s mint vésszel fenyegető fergeteg egy nemzetség fő — Előd vezérlete alatt megindul nyugot felé. A népség teherrakomány, a marha falka, csak lassan nyomul előre, pihentetni, étetni kell, gyakran fegyveres erő áll ellen, csak annak leverésével sikerül utat nyitni, s véres fővel tovább haladni, míg évek küzdelmei után elér a nagy folyóhoz, mely Ázsiát Európától elválasztja a Volgához, azon börtömlők, tutajok segítségével átusztat, s innenső oldalán Lebediában, a mai Krim táján a rokon kazár nép szomszedságában 884-ben letelepszik, s midőn itt békében 3 évet eltölt a nélkül, hogy veszélyre csak gondolhatna is megtámadják a bessenyők, véres viadal veszi kezdetét, a megtámadott nép között nagy zavar keletkezik; míg a bátrak védelemre kelnek, a többi része fut, menti a mije van, s egy csapat elválva, vonul a kaukázhegység alá, hogy többé ne találkozzék, a nagyobb rész pedig Előd ébersége és bölcsessége által összeszedve megindul a fekete tenger partja mentén 887-ben s elérkezik a Dneper, Dnuszter és Pruth és Szeret folyók által környezett térségre Etekközre, s annak dus legelőin megállapodik. Itteni időzésük alatt nyolczadik nemzetséggül a kozárok csatlakoznak s azok javaslatára is a

a szorosabb összefüggés és a vezénylet biztosítása céljából elhatározzák vezért választani, s miután Előd vonakodott, az illetékesnek tartott Álmos pedig már előregedett, annak testi és szellemi tehetségeivel kitűnő fiát Árpádot vezérré választották. Azonban szabadfajokra féltékenyek lévén, vele a közte és köztük lehető viszony biztosítása végett szerződésre léptek, s azt karjaikból erőszakkal s egy edényben felfogott vérükkel megpecsételték. — Vitézségük híre megelőzván őseinket, midőn ily módon szervezkedve voltak, Árpádot Ottó görög császár a bolgárok, majd Arnulf német császár a Magyarország felső részén is uralkodott Svatopluk morva fejedelem ellen segítségül hívta. Ez utóbbi hadjárat alatt Árpád némi tájékozódást szerezhetett a keresett haza fekvése s helyzete felől, hanem hommaradottakat az alatt nagy veszély érte, mert a megsértett bolgárok felhasználva az alkalmat, vérengzéssel és rablással elégitették ki bosszu szomjukat. Árpád tehát azon esemény által is ösztönöztetve 889-ben megindította népét, s Oroszországon keresztül vezetve — miután az utját elzárni akaró s a kunokkal szövődött oroszokat Kievnél legyőzte; s miután a rokonokul elismert kunok is hozzá csatlakoztak, — oroszok kalauzolása mellett 890-ben érkezett a kárpátok alá, ott fogadva a székelyek küldötteit s csatlakozásukat 890-ben a vereczkoi szoroson keresztül bevezette a haza földére. — Munkácsnál 40 napi pihenőt tartva, megindította hadait a hódítás nagy és nehéz feladatának végrehajtására, melynek során miután az itt tanyázott különböző szláv népeket s fejedelmeket, s a tulsó dunai részen elhelyezett német hadat legyőzte, a hódítást s az ország elfoglalását 896-ban befejezte. A meghódított népek bizalmának megnyerése mellett Pusztaszeren országgyűlést tartott, s azon az érdemek méltó jutalmazása, illetőleg az elfoglalt haza birtokba vétele felett intézkedve, a közrend feltartása s az igazság szolgáltatás érdekében törvényt alkottatott.

Árpád harczszomjas vezérei a honfoglalás évei alatt is tettek rabló kirándulásokat a szomszéd országokba, s azt ő a hadadzettség fentartása tekintetéből nem ellenezte. Folytatták fia Zsolt idejében is anélkül azonban, hogy a haza védelméről elfeledkeztek volna, tanusítva azt azzal is, hogy a kiskoruságot felhasználni akaró német császárt Lajost Pozsonynál

jól elverték. Mindenütt a hol megfordultak félelmet és rette-
gést terjesztettek, s rémképeket keltettek fel a megtámadott
népeknél és bár olykor véres tusát kellett kiállaniok, temér-
dek kincsesel tértek haza; azonban két nagy vereség, a mer-
zeburgi és augsburgi, s különösen az utóbbi után jónak lát-
ták, tapasztalataikat hasznukra fordítva, a béke műveihez, a
földműveléshez fordulni, s a szomszéd népekkel barátságos vi-
szonyban élni; minek folytán már Géza szövetkezett I. Ottó-
val a német császárral, majd Henrik bajor herczeggel, a ki-
nek leányát el is vétette fiával Istvánnal.

Mint minden egyes egyénnek egy a népeknek, nemzetek-
nek kebelében is felkél és uralkodik egy felsőbb hatalom, egy
ismeretlen, félt és imádott lény létezésének érzete, vagyis van
vallása. Ily értelemben őseinknek is volt vallásuk, s az is-
meretlen hatalmas lényt, eltérőleg Európa indogermán népeinek
elnevezésétől Isten néven személyesítették sőt saját Istent hit-
tek, a kit mint harcziás nép hadurnak is neveztek, de a
mellett a jónak és gonosznak a szellemét is tisztelték. Midőn
Európába beléptek, annak itt talált nemzetei már keresztyé-
nek voltak, még pedig az Európa felett uralkodott római bi-
rodalom kétfelé szakadása szerint nyugoti — az akkor már
a Pipin és N. Károly császár adományozásai alapján nagy-
hatalommá emelkedett római főpap a pápa — s keleti keresz-
tyének a Konstantinápolyban székelő görög császár kormánya
alatt. Őseinknek kalandozásaik alatt volt alkalmuk vele meg-
ismerkedni s Bulcs és Gyula vezérek már a Zsolt fejedelem-
sége alatt Konstantinápolyban megkeresztelkedtek.

Géza fejedelemsége alatt már számos szerzetesek és pa-
pok foglalkoztak a keresztyén vallás ismertetésével és terjesz-
tésével. Fia pedig I. István, hogy nemzetét, — ural-altáji
fajt — az európai indogermán származású keresztyén népek-
kel közelebbi viszonyba hozza, azok vallásának felvételét, ha-
talmának minden eszközeivel előmozdította; a végett lelké-
szekről gondoskodott, egyházakat építtetett, püspökségeket
alapítva azokat az állam vagyonából nagy javadalmakkal el-
látta, a miért a pápa II-ik Sylveszter királyi koronával aján-
dékotta meg, — a mely Dukász Mihály görög császár által II-ik
Gézának ajándékozottal össze téve máig is meg van, — s
apostoli czimmal tisztelte meg, halála után pedig a szentek

közzé sorolta. István király ezimet vett fel s magát a pápától nyert koronával megkoronáztatta, s így a monarchiai kormány formát megalapította, hogy pedig az önkény uralomná ne fejlődjék, nemcsak kormánytanácsot alakított, hanem az országot vármegyékre osztotta, melyek az állammal együtt fejlődve s autonom jogok gyakorlásában egymást majd serkentve, majd mérsékelve a hatalom támogatásában ha kell, tulkapásai ellen, ha a szabadság ellen irányult hatalmas erőt fejthettek ki s lettek az alkotmány védbástyái.

Fiutódai 300 évig tartották kezükben magyarhon kormányát, — halála után udvari cselszövény megzavarta ugyan a trónöröklés rendjét, s az később is képezte viszály tárgyát, nemcsak megvédték területi épségét, hanem a hős király I. László ki szintén a szentek közé soroztatott Horváthországgal, Kálmán a böles ; Dalmát országgal, az Adriai tengerparttal Bosznia és Szerbországgal, V. István Bolgárországgal nevelte, IV. Béla az 1140-ben Magyarországra beütött mongolok által elpusztított, s a Sajó melletti csatavesztéssel számában megfogyott nemzetet, a kunok, jászok befogadásával népesítette s sebeiből kigyógyította. IV. László Habsburg Rudolfot az Ottokár cseh király ellen vívott harezában győzelemre segítvén, a Habsburgház uralmát megalapította. Mindezek által tanuságot szolgáltatván vitézségükről s bölesessé-
gökről.

III. Endrének 1301-ben történt elhunytával az Árpádház fiága kihalván IV. Bélának leányági utódai versenyeztek a trónért ; de végre is Róbert Károly nápolyi királyfi, az Anjou ház ivadéka nyerte el a koronát, erős kézzel ragadta meg a kormányt a III. Endre idejében pártoskodással zavart keltő főúrak megfékezésével helyre állította a rendet, a királyi méltóságot. Behozta az olasz műzlést s Visegrádon fényes udvart rendezett be, a hol fogadta a külhatalmak képviselőit, s ily módon nagybefolyást szerzett Európa politikájában. Bazarád oláh vajda elleni szigora bosszu ütött ki, de annál fényesebb lett diadala a tatárok ellen. Nevét a Zách Feliczián családja ellen elkövetett kegyetlenség szennyezi. Fia :

I. vagy Nagy Lajos uralkodása alatt élte hazánk legdicsőbb korszakát, mert királya nemcsak személyes bátorsága és vitézsége, nemcsak az által hogy Bazarádot s a szerb

fejedelmet magyarhon hűbéreseivé tette, hogy Moldvát, Oláhországot meghódította, hogy Nápolyban dicső csatákat vívott, hogy Velenceze fenhéjazását megalázta, s azt adófizetésre, illetve hadihajók kiállítására szorította, hogy a tatár, török, bolgár egyesült ellenségeket legyőzte; hanem az ország előmenetelét, fényét az által is előmozdította, hogy a műipart, kereskedelmet, mivelődést előmozdította, könyvtárakat, Pécsert egyetemet alapított; lelkészeket világi ügyekben polgári bíróság hatósága alá rendelte, az ősiség intézményét a családok fenntartása végett behozta, lengyel királlyá választatván birodalma a balti tengertől az Adriáig terjedt. Szerencsétlenségre futóda nem maradt s leánya

Mária ki még atyja életében Zsigmond brandenbúrgi herceghez jegyeztetett el, a Gara Nádorral szövetkezett özvegy királyné beavatkozása mellett kezdett kormányzatával, oly elégedetlenséget keltett fel, hogy a nemzet egy része a szerencsétlen véget ért Kis Károly nápolyi herceget hívta be s koronázta meg, vesztére; mert Forgách Balázs által meggyilkoltatott amiért a két királyné börtönbe vettetett s abból csak férje

Zsigmond szabadította ki, a ki neje mellé királlyá választatván az által, hogy mint idegen származású, az idegen beköltözötteket az országnak annyi zavart okozó Cilleyt és Stibort részesítette előnyökbe az által, hogy a trónöröklés iránt a nemzet tudta nélkül bátyjával, majd Albert osztrák herceggel szerződött, az által, hogy az ország ügyeit elhanyagolta, nagy elégedetlenséget idézett elő, a mit még nevelt az által, hogy az elégedetlenségtől más fejedelem választásra törekvöket; Kontot 32 társával s a bosnyákokkal szövetkezett 128 főurat egyenként kivégeztette. Végre második neje Cilley Borbála erkölcstelensége által temérdek zavart idézett elő, — oly gyűlölt lett, — hogy elfogatását elhatározták s előbb a visegrádi majd a siklósi várba zárták.

Innen kiszabadulván német császárrá választatott, a mi még jobban távol tartotta az ország ügyeitől. Jellemét tanúsítja az is, hogy elnökölt a constanti zsinaton, mely Husz Jánost vallás ujitó törekvéseiért máglyára ítélte, követőivel kik magyarhonba betörték szövetkezett, hogy cseh ország ko-

ronáját elnyerje. Ötven évi uralkodása a hanyatlásnak kezdete.
— Leányát Erzsébetet

Albert osztrák hercege vette nőül a ki királlyá, majd az ország belenyugvásával német császárrá választatott; azonban e kétféle hivatásból merített tapasztalat arra ösztönözte a nemzetet, hogy a hazában lakásra törvénnyel kötelezzék. A szerb várak elvesztésében kezdenek hullani a korona gyöngyei. Másfélévi uralkodása után beállott egy kor, melyben csak a gondviselés egy nagy férfja Hunyadi János volt képes a bomlásnak indult államrendet feltartani. A nemzet ugyan az özvegy királyné mellözésével egy hős és nagyreményre jogosító fejedelmet választott

I. Ulászló lengyel király személyében; azonban Erzsébet királynénak László nevű fia született s azzal ez a koronával III. Frigyes német császárhoz futott, s Ulászló ellen behozta a cseh husszitákat; attól fogva tehát az országot egy oldalról a hussziták; más oldalról a terjeszkedő törökök pusztították.

A törökkel ugyan Hunyadi — ez időben előbb erdélyi vajda, majd szörényi bán — Erdélyben, Szt.-Imrénél és a vaskapunál, utóbb a király vezérlete alatt több csatákban vívott diadalaival elbánt, s a török császárt béke kötésre kényszerítette, s a béke az ország örömeire meg is köttetett, s mindkét részről esküvel pecsételtetett. Fájdalom a pápai követ, a görög császár s keresztyén fejedelmek ösztönzésére meg nem tartatott, s bekövetkezett a szerencsétlen várnai ütközet, melynek az ország fiatal nemzedékének színe-java, s maga a király áldozatul esett. Fő nélkül maradván ekként az ország, Hunyadi előbb az ország fő kapitányául, majd kormányzójának választatott. E minőségben elsőben és a dicsőségén ejtett csorbát akarván kiköszörülni, haddal ment a török ellen, alkalmul akarván felhasználni a török császárnak Ázsiában elfoglaltatását; azonban a pápa által felajánlott segély hajós had a török seregeket korán átszállítván, a Rigó mezőn vívott csatában kegyetlen vereséget szenvedett. Ezután két feladatot tűzött maga elé, a hussziták megfékezését, s a fiatal király hazahozatalát. Az elsőnél sikerült azoknak több rablót várát elfoglalni, a másodiknál Frigyes császár az ellene megindított hadmiveleteknek daczára a Cilley család fondorkodásának kénytelen volt engedni s a mint a király Budára érkezett

a törökök ellen Belgrádnál vívott diadala után, hivataláról lemondott, s nemsokára a nemzet nagy gyászára, dicső életét bevégezte. Halála után fölszabadítottnak érezte magát, a családjá megrontására törő Cillei, hogy megfékezett nagyra-vágyásáért bosszút álljon, s kivitte a gyámsága alatt tartott királynál László fia lefejeztetését, Mátyásnak fogságba vettetését, a mit a király nem soká élt tul. A hálás nemzet azonban Szilágyi Mihály ösztönzésére fiát Korvin Mátyást királlyá választotta. Mátyás királynak tartatott fel, hogy nemzetünk életének még egy dicső korszakát élje. Az alig 19 éves ifju erős kézzel markolta meg a kormányt, megfékezte a szerte húzó elemeket, a haza romlására törekvő főurakat, s az által elérte azt, hogy nemcsak a Szerb-, Bosnyák-, Moldva-, Oláhországokba, hanem a hazánk határába is betörő törökök érezték vaskeze sulyát, hanem meghajlott előtte Bécsnek büszke vára s Fridrik császár fenhéjazása is. Azonban nemcsak mint hős a csaták terén, hanem a művelődes az ipar kereskedelem előmozdításánál tüntette fel nagyságát. Nyomdát, könyvtárat Európában a legnagyobbat állított, egyetemet létesített, a tudósokat maga köré gyűjtötte, s jutalmazta. Sajnos, hogy a pápa ösztönzésére ipájával s barátjával ellenséges viszonyba jött s a pápa által kegyelt Frigyes császár által folyton nyugtalanítottva, hosszas, terhes háborút kellett folytatnia, a mely megakadályozta magas szárnyalásu tervei létesítésében, sajnos továbbá, hogy késő jutott a huszitákkal s a törökökkel a pápa által kárhoztatott szövetkezés eszméjére, de legsajnosabb, hogy a kormányt biztos kezekbe nem tehetto. Bár a háboruk által követelt adóztatásban nem járt el mindög alkotmányosan s az által ellenséget szerzett; annyira igazságos volt, hogy máig sohajtva emlegeti a nép „Meghalt Mátyás király, oda az igazság.“ Uralkodása volt magyar hon függetlenségének s nagyságának utolsó fellobbanása. Utána a gyenge után vágyó főurak befolyása mellett, mellözve Korvin Jánost, Mátyás természetes fiát :

II. Ulászló cseh király választatott meg, a ki alatt bár a szokásbeli törvények összeszedetnek, rohamosan lép elő a hanyatlás, egy részt a trón követelők zaklatása, másrészt az egymással versengő s a királyi hatalommal daczoló főurak garázdálkodása s a nyomatások miatt elkeseredett — de me-

rényletükért kegyetlenül bűnhődött parasztok lázadása, s betetőzésül a törökök Korvin és János és Kinizsi — visszavert, de ismételt támadásai dulták a hazát, mi mind okul szolgált az 1505-iki azon határozatra, hogy többé idegen nemzetiségű királyt nem választanak. — Fia

II. Lajos 10 éves korában Bakács Tamás érsek, s több társak gyámsága alatt ült a trónon, s azzal a hanyatlás tetőpontra jutott, megszűnt a törvény uralma, a hatalmasabbak a gyengéket elnyomják. Ily körülmények közt a törökök daczára, hogy Keglevich, Batthányi, Tomory, Csányi több ízben visszariasztották, mindég közelebb értek az országhatárához; míg a harcziás Szulejman császár előbb Belgrádot foglalta el, majd bejött az országba nagyszámu seregével. A király a sok ellenkező elem közül összegyűjtött seregével elibe ment, s megütközött vele Mohácsnál, nemzetünk gyásztemetőjénél 1526. aug. 28., de az ütközet s benne a király, s az ország színe java elveszett.

Nem lehet megemlítettlenül hagynom, hogy bár őseink a mint egyszer keresztyének, a katolikus vallás hívei lettek, ahoz teljes buzgósággal ragaszkodtak; érdekében a pápa felhívására vért és vagyont szívesen áldoztak; azonban, miután a Krisztus szeretetre alapított egyházat a pápai hatalom érdekében a lelkiismeret, a gondolat szabadság elnyomásával a polgári szabadságnak és művelődésnek útját elzárva a külfény csillogtatására s a nép adóztatására eszközül alacsonyított ugyannyira, hogy a vallás kebelében, a vallás szolgálatában állott férfiak agyában kellett megszületni a megtisztítás a megújítás gondolatának, bárha meggyőződés terjesztését mérnylő a máglya lángja közepette hallgattatott el, az a népek közkincsévé lett, s a mennyiben abban az időben, még nem fedeztetett fel a nemzetek egymástól elzárásának boldogító kormányzati elve, a vallás újítási mozgalom hazánk határain is áttört s a magyar nép nyelvén hirdetett újított hit, a jőzan ésszel megáldott magyar nép értelmiségében termékeny talajra talált.

A mohácsi vész után századok szomorú napjai borultak nemzetünkre; annak egyik ünérzetes része az 1505-iki határozatához híven a nagy tekintélyre emelkedett főurat Szapolyai Jánost, a másik az annál erősebb védelmet kereső rész

több főrral az élén az özvegy királyné sógornője közreműködése mellett Ferdinánd osztrák herceget választotta királlyá. Az országot tehát egy oldalról a mindég bellebb hatoló török hadak, más felől az egymás ellen, s néha egyesülten a török ellen küzdött ellenkirályok seregei dulták. Az eszme áramlat azonban, mint zuhatag nem ismer akadályt. s ekkor akadály sem forgott fel, mert a töröknek csak hódítás, csak zsákmány kellett, a vallás előtte közönyös volt, s Ferdinánd nem találta eszélyesnek a vallásujítás, a protestantismus üldözésével ellenfelei számát szaporítani, s midőn aztán német császárrá választatott, gondjait a birodalom ügyei foglolták el, s bár az országot német katonákkal árasztotta el s azok sanyargatták, sarcolták a népet, e vallással nem törődött s ez az állapot utóda a szinte német császárrá választott Miksa alatt is, míg Szapolyai özvegye és fia János Zsigmond a török pártfogása alatt hatalmukat ellensúlyozták, — felállott, mert bekövetkezett, hogy a kik a török ellen a Habsburgháznál kerestek védelmet, kénytelenítették a töröknél támogatást keresni ellene. A vallás ujítás tehát akadálytalan terjedt s egy pár tized alatt, a főurak nagyobb része, s a magyar nép zöme protestáns lett. A mint azonban a Szapolyai család eltűnt a küzdterről, s a mint az osztrák hatalom magyar honban erősen meg vethette lábát uralkodóvá lett az összbirodalom eszméje, Magyarországnak, a különböző nemzetiségű tartományokkal összeférezelt osztrák birodalomba beolvasztásának terve s mivel a nemzetiség és szabadság tűzhelyeül szolgált protestantismusban fedezte fel keresztül vitelének akadályát, már a század utolsó tizedében megindította a protestánsok üldözését. Ez időtől kezdve több mint harmadfél századon keresztül Marhon történetét a nemzetnek a protestantismussal karöltve vivott létérti küzdelmének sorozata képezi. Semmi sem szolgálhatott jobban a nagy vagyónára és hatalmára féltékeny elérus óhajának előnyére, mint az uralkodók vakhitűsége, önkény uralmi hajlama, azért azokkal szövetkezve II-ik Ferdinánd azon fogadalmához következetesen, hogy Magyarországot előbb koldussá azután katolikussá és némétté teendi, az üldözésnek és kegyetlenkedésnek minden nemét kimerítették a protestánsok kiirtása végett. Elég volt egy bérelt besugó, hogy a leggazdagabb főur elfogassék, valamely osztrák

várba hurezoltassék, idegen vérbirák elibe állitva, életétől s vagyonától megfosztassék; a minek következménye lett, hogy többen vagyonuk biztosítása végett az egyedül idvezítő egyház kebelébe vissza tértek.

Szerencséjére ez időnek a török által János Zsigmond részére biztosított Erdély elszakitva az országtól, megmaradt a protestantismus és alkotmányos szabadság végvárául. — Innen indultak ki, Bocskay, Bethlen, Rákóczy diadalmas hadai, melyek az elbizakodott önkény uralmat, mindannyiszor békekötésre, a protestantismus létjogának elismerésére az alkotmány biztosítására kényszerítették; azonban sem ezen békekötések, sem II ik Rákóczy Ferencz hosszas függetlenségi küzdelme nem voltak elegendők arra, hogy a protestánsok kipusztítására s az összbirodalom létesítésére irányzott embertelen kísérletek abban hagyassanak, míg egy magasabb látkörű fejedelem a protestánsok védelmére kiadott rendeletével s a már kivihetőnek hitt, beolvasztás érdekében tett sikertelen kísérleteinek visszavonásával véget vetett, az 1790—91-iki országgyűlésen II. Leopold koronás király a szabadság nyugatról áramló fuvalmának befolyása alatt ugy az alkotmányt, mint a protestantismust törvénnyel biztosította.

Mielőtt az ezer év történetének befejezéséhez juthatnék a teljes tájékozódás végett egy rövid kitérést kell tennem. Emlékezetbe kell t. i. hoznom, hogy őseink Ázsia fensikjain a nemzetségfők kormányzata alatt bár összeköttetésben teljesen független, szabad életet éltek, hogy Elődöt vezérül elfogadták, csak józan eszök sugallatából s képességének elismeréséből történt, midőn Etelközben Árpádot fejedelmökké választották vele szerződésre léptek abban a kölcsönös jogviszonyokat meghatározták, megvetve azzal Magyarország alkotmányának alapját. Mikor Árpád a honfoglalást befejezte a közrend és jogbiztonság végett törvényeket alkotandó Pusztaszerre országgyűlésre hívta népét I. vagy szent István a gyűlés hozzájárulásával tette alkotásait Pétert II-ik királyukat önkényű uralkodásáért őseink elébb elűzték, s midőn székibe vissza helyezve folytatta önkénykedését szemeitől fosztották meg, s tömlöczbe vetették; I. Béla Dömsödön, I. László Szabolcson utóbbi már képviseleti alapon tartott országgyűlést. II-ik Endrét önkényes uralkodása miatt az 1222-iki arany pecséttel ellátott törvény —

az aranybulla, — szentesítésére kényszeritessék, a melyben kivan kötve, hogy törvényes idézés kihallgatás és ítélet nélkül egy nemest sem szabad, sem személyében, sem vagyonában háborítani, ki van kötve, hogyha a király nem törvény szerint uralkodik szabadságában áll bármely nemesnek ellene fegyveres erővel ellent állani, a nélkül, hogy felségsértőnek vagy lázadónak tekintethetnék; V-ik Istvánt már megeskették, hogy törvény szerint fog uralkodni, Zsigmondot önkényes uralkodása miatt elfogták előbb a visegrádi utóbb a siklósi várba zárták, tehát alkotmányos jogaikat az uralkodóval szemben mindég gyakorolták; I. Leopold sanyargatásai alatt ugyan az arany bullában engedett fegyveres ellentállási, sőt választási jogokról is lemondtak az uralkodást futódai részére biztosították; a II-ik Rákóczy Ferencz függetlenségi harczában kimerülve pedig már a leányágra is kiterjesztették, mindazáltal feltartották magoknak, hogy az uralkodó hitlevelet adni a törvények megtartására s esküt tenni köteleztessék, mint ma is köteleztetik és habár a nemzet fegyveres ellentállási jogáról lemondott is az alkotmány biztosítékai megmaradtak a vármegyében. — A vármegyék ugyanis, szabadon választották tisztviselőiket, azokkal magok rendelkeztek, azok szolgáltatták az igazságot, kezelték a közigazgatást, a vármegyék szabadon tarthaták bárhol közgyűléseiket, szabadon tanácskozhattak, határozhattak, határozataikat végrehajthatták, törvény ellenes rendeleteket félre tehettek, azok ellen felirhattak, felirataik pártolására a többi vármegyéket felszólíthatták, országgyűlési követeket szabadon választhattak, azokat utasításokkal elláthatták, s ha azokat meg nem tartották visszahívhatták, az adót és katonát megtagadhatták tehát a hatalom tulkapásai ellen hatalmas ellenállást fejthettek ki. Alig kell jeleznem, hogy mindezen jogokkal csak a nemesi osztály volt felruházva, az képviselte az országot az ország lakosságának kisebb mint egytized része, alig kell jeleznem, hogy ezen előjogok, részint az Ázsiából jött s az ország foglalásánál, majd védelménél érdemesültektől leszármazás útján örököltettek, vagy időnként szerzett érdemekért, néha bizony honarulásért királyi adomány által szerezettek.

Azonban mindeme biztosítékok daczára, hogy 1790—91-ik évi országgyűlés külön törvénnyel biztosította a béke-

kötések érvényét s azok alapján Magyarhon alkotmányát és külön állami függetlenségét, törvénnyel biztosította a protestáns vallás szabadságát, önkormányzatát, azért az összbirodalom, a beolvasztás egyoldalról, a protestantismus megsemmisítése másoldalról felnem lett adva. A harezter felmaradt csak a fegyverek változtak. Több százados sürgetés s törvénybe iktatott ígéretek daczára a fejedelem kívül az országon önkényüleg kormányzott tartományok közepette lakott, s az önkényuralmába magukat beélt idegen tanácsosokkal környeztetett: nem csoda ha azok tanácsára alkotmány ellenes rendeletek adattak ki, kivált oly fejedelem által, a ki rettegett a szabadságnak még gondolatától is, a ki a nemzet előhaladási törekvésének legesekélyebb nyilvánulásában a lázadás kísértetét látta, s e végett kész volt a nemzet elől elzárni a mivelt, szabad nemzetekkeli érintkezés minden utját, azok ehne műveinek behozatalát, a gondolatok, eszmék szabad közlését, önkényesen gyakorolt cenzura alá szoritani, a szabad szót bárdal, tömlöczcel sujtani, a ki a hazafiai közzül kegyben, előmenetelben csak azokat részesítette, kik törvényellenes rendeleteit pártolták, s az összbirodalom érdekében tettek szolgálatokat. — Ezt a magas clerus és főuraink nagyrésze feladatának tartotta. Ily légkörben a protestantismus támogatva felvilágosult katolikus állam férfiak által önkormányzata szűkkörében, a művelődés előmozdításában a nemzeti nyelvnek néhány bátor uttörő költő által élesztgetett terjesztésében s a honszeretet ápolásában kereste és találta feladatát, míg a magas clerus újabb és újabb dogmák feltalálásával zavarta a családok nyugalalmát. Mindezen előzményekből következett, hogy az egymást felváltott országgyűlések munkásságának nagyrészt a sérelmek orvoslása a nemzet nyelvnek jogosultsága s a clerus visszaéléseit korlátozó törvények alkotása emésztette fel, kemény csatákban vivatva a kormány uszályhordói a clerus a főurak nagyrésze közt egy részről, s a haladó párt, az ellenzék férfiai közt másrészt, hogy felelős kormány nem lévén, a nemzet áldozat készségét nagy alkotásokra nem fordithatta. A század 3-ik tizedének kezdetén a hatalom, miután a monarchá összeesküvésével biztosítottnak érezve magát 12 évig országgyűlést össze nem hívott, a nemzet alkotmánya ellen halalos csapásra határozta magát. Az adót önkényüleg fel-

emelte, behajtatni rendelte, a katonát önkényesen fogdostatott, azonban a vármegyék, daczára, hogy a gyűlés termek katonákkal vétettek körül, a gyűlések vezetésére, jóérzelmű hazafiakból teljhatalmu biztosok küldettek, az ellenző tisztviselők, tanácsbirák vasra verettek, őrizet alá vétettek, hűtlenségi perbe fogadtak, oly hatalmas ellenállást fejtettek ki, mely megdöbvertette s visszavonulásra kényszerítette a hatalmat.

Ez időtől kezdődik Magyarhon ujja alakulásának korszaka. E korszak szült állam férfiakat, kiknek nevei mint fényes csillagok fognak tündökölni hazánk egén, közzülök azonban, két nagy férfiú, mint két próféta vette kezeibe a nemzet közvéleményének közzszellemének előkészítését, egymással ugyan ellentétes elveik nyomán, egyik ugyanis azon elvből indulva ki, hogy a gazdasággal meg jön a szabadság, munkára, tevékenységre ösztönözte a nemzetet, maga is példával menvén elől: a másik azt tartva, hogy a szabadság meghozza a tevékenységet s azzal a gazdagságot tehát elsőnek tartotta a szabadság kivívását s biztosítását, hozzájuk csatlakozott utóbb szerényebb körből egy harmadik, a ki óriás lángeszének sugallatai után a két elvet egyesítve, hatalmas szónoklatának bübájával s irányának varázsával az átalakulás elfogadására elkészítette a nemzetet, s az alkalmyszerűleg felmerült körülmények felhasználásával a nagy időkhöz illő nagy tettekre hívta fel a törvényhozó testületet, melynek ekkor már maga is tagja volt, s az a testület, a nemesi osztály képviselote felemelkedve a körülmények színvonalára, nem törölte el a nemesség egyébiránt is az emberi méltóságból kifolyó jogait, hanem megosztotta a haza minden fiával, tekintet nélkül a vallásra és nemzetiségre, a sorain kívül állott népnek tulajdonaiá tette azt a földet, mit szolgálati kötelezettség mellett birt, hogy azon alkotmánynak, a melyet ősei megalapítottak, melyet ez ideig karddal és törvénykönyvvel a kézben kevés száma mellett is, habár megszaggatva, de mégis egészen megőrzött, védelmezzék meg sértetlenül a nép milliói. — Szabaddá nyilvánította a szót és sajtót, hogy alkotásokhoz kézdhessen kötelezővé tette a közteher viselést, mindezek biztosítására felelős kormányt és nemzeti haderőt szervezve, a belbéke biztosítása végett pedig törvénynyel biztosította a vallás felekezetek egyenlő állami ellátását. — Midőn mindezekhez a

koronás király is szentesítésével hozzá járult menyegzői ünnepet ült az egész nemzet, az osztrák önkény uralom pedig eljöttek hitte az időt és alkalmat, hogy leverje a nemzetet, a beolvasztással régi óhajának megfelelő terveit létesíthette. Megindította tehát több oldalról zsoldos hadait, fájdalom azok sorában hazánk gyermekeit is, testvért vezetve testvér, fiut szülője ellen, s midőn azok nem voltak képesek vágyának eleget tenni ráhozta nemzetünkre észak barbár csordáit, csak ennyi erőnek s az árulásnak sikerült a nemzetet vezető óriást megbuktatni s vitéz honvédeinkkel a névtelen félistenekkel a fegyvert letétetni. Letették. Most tehát már célját elérte a hatalom, megindította nemzet gyilkolási kísérleteit, darabokra szakgatta az ország testét, a nemzetiségi viszályok üszkét dobta a haza egységes épületére, elnyomta nyelvét, eltörölte szokásait, törvényeit idegen öröket állított felibe. A hazafias magas clerus sem maradt hűtelen magához, concordált a pápával, s behozta a legbiztosabb gárdáját a jezsuitákat. Azonban midőn azzal kérkedett hogy minden sikerült, akkor kellett arra ébrednie, hogy a holtnak vélt nemzet ereiben sebesen pezseg a vér, másfél tized tapasztalata kiegyezésre kényszerítette. A protestánsok autonómiaja volt a szirt, mely az önkény uralom hajóján rést ütött, melyhez a nemzet színe java támaszkodott.

Amde most már nem a nemességgel a néhány százezerrel, a nép millióival állott szemben; s a milliók! vezetve a régi gárda egyik kimagasló férfia által, a ki mindent megnyerni nem remélve fél veszélyeztetni a keveset, daczára a bukott óriás azon figyelmeztetésének, hogy könnyű a lejtőre lépni, de nehéz vissza térni, azon árért, hogy belügyeiket szabadon intézhessék lemondtak arról, hogy a többi nemzetekkel saját ős magyar nevükkel érintkezhessenek, lemondtak alkotmányok leglényegesebb biztosítékáról, a leigázásukra felszámított költségek egyrészt elvállalták, a vármegyéket pedig ős joguktól megfosztva, egyszerű közigazgatási kerületek színvonalára szállították.

Szerencsére a nemzet függetlensége elévülhetetlen jogainak érzete benn honol a nép millióinak szívében, s magyarország koronás királya hiven megtartja az egyezséget, több időt tölt hazánkban, érdeklődik közügyeink iránt, s a béke

védcsárnyai alatt nemzetünk óriási lépésekkel halad a művelődés és vagyonosodás után, versenyre kelve a világ legelőre haladottnabb nemzeteivel, miközben a klerusnak a protestantizmus elleni kirohanásával szemben a hazai közvélemény s a művelt népek szolidaritásának nyomása alatt az alkotmány-iránti kötelességnek az uralkodó vallásos érzelmei feletti győzelmével az 1848. XX. tczben biztosított vallás felekezeti egyenlőség egy hatalmas lépést tett előre.

Ez év ezredik éve annak, hogy őseink e haza földét elfoglalták ezredik éve annak, hogy itt hazat, államot alapítottak, és mi utódai ünnepet szentelve borulunk le nagyságuk előtt, áldást hintve poraikra felmutatjuk a világ népei előtt a művelődés és ipar terén ezer éven át vívott küzdelmünk eredményeit a művelt népek solidaritásából merítve reményt, hogy az emberiség rendeltetésének célja felé törekedve, — habár jelenben a nemzet legmagasabb ideálját a függetlenséget az önérdek bomolyosította el, habár a nemzet zöme a közterhek súlya alatt görnyedve, idegen földre költözik keresni létezhete feltételeit, habár az öszbirodalmi nagyság eszméje, és a regnum marianum hóbortja, még mindég kísért, s habár a testvérekül fogadott idegen nyelvű nemzetiségek agyarkodnak fajunk ellen mindazon árnyak, melyek nemzeti ünnepünk napját homályosítják, nemzetünk törhetlen kitartás előtt elfognak oszolni, s a magyar faj még századok hosszú során is méltó helyet fog elfoglalni a művelt nemzetek közt. Élni fog e hazán! mert néked élned kell oh hon! Élned mint tavasz virulnod, oh mert romjaidnál reszketve fognék szétomlani hazám, hazám!

2. Az egyházak képviselői megbízó leveleik bemutatása folytán

igazoltattak.

3. Ezek után esperes ur terjesztette elő az 1895. évben egyházmegyénket közelebről érdeklő eseményeket nem tévesztve szem elől a legkisebb részletet sem mely egyházmegyénket anyagi vagy szellemi tekintetben érintette, gondosan összeál-

litva szakszerűen csoportosítva lettek mindazon mozzanatok, melyekből az év története, teljes egészében domborodott ki, s mint hű tükörben, tárta elénk egyházmegyénk gondos kormányzója lankadatlan szorgalmának megbecsülhetetlen eredményeit. Egyébként az egész beszámoló beszédet egész terjedelmében adjuk a következőkben:

Nagytisztelétü egyházmegyei Közgyűlés!

Mult évi őszi közgyűlésünk óta egyházmegyei életünk mozzanatait kepező eseményekről és az általam időközileg végzett ügyekről van szerencsém a következőkben beszámolni.

Mindenek előtt fájdalmas szívvvel jelentem, hogy a halál a f. évben is megkivánta áldozatát sorainkból. Febr. 6-án vettem a szomorú értesítést az egyházközségi előljáróságtól, hogy tisztelendő Kecskeméthy Benjámín, pinkóczi lelkész, rövid szenvedés után, f. év február 1-én a halál álmára szenvedt. A boldogult 39 évig szolgált mint rendes lelkész ev. egyházunk ügyét buzgósággal. Ékeskedett a prot. pap anyagi helyzetéhez és hivatásához oly igen illő szerénységgel, teljesítve családapái tisztét a viszonyok által követelt önmegtagadással és csüggedetlen kitartással. A boldogult iránt elismerésünk adóját jelen gyűlésünk folyamán, jegyzőkönyvben fogjuk leróni

Az így megüresedett pinkóczi lelkészi állomás betöltésére megtettem a törvényes intézkedéseket s gondoskodtam a papi teendők végzéséről, megbizva a szomszéd lelkészeket a keresztelezés, urvacsoraosztás, esketés, temetés végzésével, bezárólag husvétig. Gyűlésünk feladata lesz, határozni a felett, hogy az özvegyi kegyév tartama alatt — segédlelkész híjában — az elárvult egyház papi szolgálatokkal mikép láttassék el.

Az ásványi egyházi előljáróság támaszkodva a mult évi tavaszi e. ker. gyűlés 83. sz. határozatára, mely szerint neki a lelkésztanítótság további fentartása engedélyeztetik, hozzám fordult, hogy intézkedném az állás törvényszerű betöltéséről. De én, mivel az állás restaurálásáról van szó s mivel az egyházi épületek igen rossz karban vannak, az ügy eldöntését a

N. t. egyhmegyére bizom. Az előkészítés szempontjából kiküldtem tő Szűcs István e. m. tanácsbíró urat, hogy a szükséges épületek előállítására vagy javítási költsége s annak forrása felől az egyházközönségével tárgyalván, ide jelentést tegyen.

Hogy a tanítók az országos statisztikai adatok összeírásánál — a mult őszzel — közreműködhessenek, a hozzám érkezett hatósági megkeresésekre, a tanító urakat az isk. köteleességek teljesítése alól nov. 20–30-ig 10 napra felmentettem.

Az eszenyi presbiterium megválasztván tanítóul Csigi Ferencz máté-szalkai tanítót, a meghívás foganatóságára kiadtam az engedély levelet. A megválasztott állomását mult év nov. 30-án el is foglalta. Okmányainak betérjesztése mellett bekebelezését és megerősítettését kéri.

A bési tanító Nyitrai József a f.-zempléni e. megyében, a lasztaméri egyházba nyervén meghívást, részére kiadtam az esperesi elbocsátót.

Ez idő szerint nincs tanító F.-Reviscén, Jenkén, Veskőczon, Agteleken, Ptruksán.

Egyházmegyénkben az államkormány a következő tanítói állomások javadalmát pótolta :

I. 300 frtra :

1. A felső-reviscsei . . . 152 frttal.

II. 400 frtra :

1. pinkóczi 249 frttal.
2. solymosi 300 "
3. szeretvai 197 "
4. ráthi 151 "
5. p.-helmeczi 212 "
6. lucskai 211 "
7. kereszti 241 "
8. csicséri 62 "
9. s.-polyánkai 266 "
10. veskőczi 126 "
11. pályimi 80 "

Összesen : 2247 frt évi pótlékkal.

Ezek a fizetés pótlékok mind 5—5 évre vannak a kormány által utalványozva, a jelenleg működő tanítók nevére. Azonban ujonnan választandó és a kormánynak bejelentendő okleveles tanítók is a segély élvezetébe lépnek, ha a miniszterium a választást tudomásul veszi.

Részt vettem a múlt év nov. 19-én Miskolczon tartott „ad hoc“ kerületi gyűlésen, a hol a közalapi segély kérvények bíraltattak el. Folyamodó egyházaink kivétel nélkül, — lelkeszeink egy hijján ajánlottak a konventnek segélyezésre.

A múlt év nov. 16-án leküldte püspök ur ő méltósága az u. n. őszi segélyeket. hat czimen összesen 878 frt 08 kr. Ezen összeget az e. m. segélyosztó bizottság ugyan azon hó 26-án Csicserben tartott ülésében felosztotta a kérvényező egyházak, lelkészek, tanítók és özvegyek közt. A jkönyv fel fog olvastatni.

Még a múlt évi tavaszi gyűlésen előterjesztettem e. megyénkben a két fakultásra gyűlt adományokról szóló jelentést. De ez a jkönyvből kiesvén, hogy a gyűjtés eredményének nyoma ne vesszen, most a jelentést ismétetem. A két, t. i. debreczeni és kolozsvári fakultásra begyűlt 107 frt 41 kr., ebből 20 kr. póstadij levonatván, a múlt év január 16-án felküldtem főtisztelendő püspök urnak 107 frt 21 krt. Ez az összeg következőleg oszlik meg : 1. Debreczennek 35 frt 53 kr. 2. Kolozsvárnak 14 frt 10 kr. Együtt a kettőnek 57 frt 78 kr. Tíz frttól 12-ig adakoztak : Ungvár, K.-Geőcz, N.-Geőcz, Csicser, négy egyház 43 frtot. — Öt egyház : Usap, Helmencz, Lucska, Nyarád, Tarnócz nem adott semmit. A többi 25 egyház adott 64 frt 10 kr.

Püspök ur ő méltósága múlt év Decz. 24-én hozzám érkezett leiratában arról értesít, hogy a kult, miniszterium a konventi elnökséghez intézett átirata szerint, a különböző egyházak lelkészi illetményének kiegészítésére átalánykép felvett 100 ezer frtból, 22 ezer frt jutott az ev. ref. öt egyházkerületnek. Ebből a fennálló arány kules szerint 3300 frt esik e.-kerületünkre. Ez lenne a mi legszegényebb lelkészeink közt kiosztandó. Folytatólag utasít főtisztelendő ur, hogy a szegényebb lelkészek közül ajánljak néhányat, feltüntetve azok nevét, állomáshelyét, fizetését egy összegben az észrevételek közt az említésre méltó körülményeket. De ezt azonnal tegyem,

mert a névsort az év végeig be kell küldeni a miniszteriumba. Kivántatott két s.-lelkész ajánlása is. Nem lévén idő arra, hogy a felterjesztendők névsorának megállapítására p. a segélyosztó bizottsággal érintkezzem, a „Jelentő ivék“ szerint legkisebb jövedelmű 15 lelkészt és 2 s.-lelkészt vettem fel az ajánlási ivre, a fenti adatokat is bevezettem. Következőleg már f. év február 19-én vettem püspök ur ő méltóságától az emlegetett államsegélyből 400 frtot, s a kísérő hivatalos levelet, melyben az általam ajánlott 15 lelkész közül személyenként megnevezett két lelkésznek 50—50 frt, a két t. lelkésznek 25—25 frt átadására utasítottam. Fájdalom, hogy némely lelkész urat, kik csekély jövedelem, családi viszonyok sat. folytán szintén méltók volnának segélyre s általam fel is terjesztettek, de segélyben nem részesültek, — azt mondják, hogy bizonynyal az kapott segélyt a kit az esperes nyomatókosabban ajánlott, hogy e szerint a kevésbbé méltó, a nagyobb szükségben levővel szemben jutott előnybe, az esperesi protektio folytán. Ez a gyanusítás nekem fáj; mert tudtommal soha és semmi esetben sem adtam okot e feltevésre. Előmutathatom az általam felterjesztett névsort, s hogy abban kinek mivel bizonyítottam a segélyre méltó voltát, mindenki olvashatja. Csakhogy a kinek van lelke gyanusítani, az azt mondhatja, hogy ez nem az eredeti iv. Hát tessék lekérni a püspöki hivatalból az eredetit

Hogy ezt az általam soha és semmiféle formában meg nem szolgált feltevést kerüljem, indítványozom: Kérje fel közgyűlésünk a főtiszt. egyh. kerületet, hogy mint az őszi segélyeket, ugy ezt a fizetés-pótlást képező államsegélyt is egy összegben méltóztassék leküldeni, hogy ezt is az e. m. segélyosztó bizottság ossza ki, vagy pedig a mi a miniszteri kijelentésnek jobban megfelel, ez az államsegély a legcsekélyebb lelkészi jövedelmek pótlására fordíttassék.

Megküldtem lelkésztársaimnak a következő nyomtatványokat: 1. Mult őszi ker. gyűlés j.-könyvét. 2. Egyház-kerületi névtárt. 3. Az 1895. nov. konvent „Tájékoztató utasítását“ arra nézve, hogy az egyh. politikai törvények életbelépte után a keresztelés-, esketés-, temetés- és anyakönyvezésnél miket kell szem előtt tartani. 4. Az orsz. gyámintézet alapszabályait. 5. Az 1895. nov. konvent jegyzőkönyvét. 6. Az orsz. gyám-

intézet alapszabályait kezelési szabályzatát és ügyrendjét magába foglaló u. n. zöldfüzetet és 7. A s.-pataki főiskolai jelentést az 1894—95. évről. Ez utolsót a vil. tanácsbiráknak és előkönyörgő tanítóknak is.

A jelentő ivatekból összeállítottam a gyámintézeti kezelési szabályzat 3 értelmében a „kimutatást a lelkészi fizetésekről.“ Kiszámítottam minden egyes lelkész fizetése után a 10% belépési járulékot s minthogy ez három év alatt törlesztendő, ennek a folyó évben esedékes $\frac{1}{3}$ -át, és a $2\frac{1}{2}$ % évenkénti tagsági díjat. E kimutatást az ügyrend 25. §-a értelmében felküldtem az országos gyámintézeti végrehajtó bizottság jegyzőjének N. t. Petri Elek urnak. Ez a kimutatás a bizottság jóváhagyása után, a 26. §. értelmében hozzám vissza fog küldetni. Ezzel azután a gyámintézeti járandóságok beszedése azonnal kezdetét veszi.

A „jelentő ivatek“ szerint egyházmegyénk lelkészeinek évi jövedelme tesz: 23893 frtot. Ebből a belépési 10% járuléka: 2389 frt, ennek azonban $\frac{1}{3}$ -a fizetendő ez évben vagyis 796 frt, és az évi $1\frac{1}{2}$ % tagsági díj: 597 frt. A gyámintézetbe a f. évben fizetnek lelkészeink összesen: 1394 frt 15 krt.

Az országos gyámintézet kezelési szabályzata és ügyrendjének 28. §-a szerint az e. megye gyámintézeti pénzkiszámlázást választ. Kivánatos, hogy erre oly lelkész választassék, a ki postaállomáson lakik, erre bizassék aztán a domesztikai pénzek beszedése is.

A „gyámintézeti ügyrend“ 20. § szerint ugyancsak az e. megye gyámintézeti ellenőrző bizottságot alakít. A tárgyalás során e bizottság megválasztására meg fogom tenni a javaslatot.

Az egyh. kerületi gyámintézet tagjait, azok fizetési kötelezettségét s az illetmények felvételére jogosultak névsorait feltüntetendő ivateket főtisztelendő püspök urhoz küldtem, az 1893. aprilisi e.-kerületi gyűlés 17. sz. határozatában jelzett czélra.

Egyh. kerületünk múlt őszi közgyűlésén újabb 10 évre megkötötte a tüzkárbiztosítási szerződést a Fonciére pesti biztosító inlézettel. Az új biztosítási „ajánlati ivatek“ az egyházak kitöltötték illetőleg az épületek és ingóságok biztosítandó értékét az ivatekre rávezették s én azokat az intézet miskolci főügynökségének beküldtem.

A közalapra az 1895. évre összes egyházaink által megajnltatott 1046 frt. Befolyt 1046 frt. -- Póstköltségre 1 frt 20 kr. levonván, 1044 frt 80 kr., a 8 frt 82 kr. persely pénzzel összesen 1053 frt 62 kr. még a mult év decz. havában felküldtem a földhitelintézethez.

Az erről vezetett számadásokat az e. m. közalapi ellenőrző bizottság átvizsgálta, helyeselte s aláírta.

Egyházmegyénkben az 1895—96. évben:

Lelkek száma	24575.
Született	540 fi	517 nő	=	1057.
Meghalt	334 fi	327 nő	=	661.
Házasodott	177 t. p.	41 vegyes	=	218.
Isk. köteles	1519 fi	1481 nő	=	3000.
Isk. jár	1413 fi	1349 nő	=	2762.
Ism. isk. köt.	478 fi	473 nő	=	951.
Ism. isk. jár	438 fi	432 nő	=	870.
Hitv. tett	275 fi	274 nő	=	549.
Áttért	8 fi	3 nő	=	11
Kitért	6 fi	5 nő	=	11.

Tőkepénz, lelkészi, tanítói, egyházi

árva-alap összesen 72938 frt

Adósság 18466 frt

Tényleges tőke: 54472 frt

Földbirtok: 395 hold és 1/2 telek; de egy járásban nincs a föld összeírva.

Magtár 2859 köből vegyes élet és 843 frt pénz.

Bevétel 38424 frt

Kiadás 33409 frt

Maradvány: 5015 frt

A tanácskozás tárgyait a n. t. közgyűlés tagjainak érdeklődésébe ajánlva, magam részére sok figyelmet és éberséget igénylő tisztem teljesítéséhez jóakaratu támogatást kérek!

4. A pinkőczyi egyház előljárósága fájdalommal jelenti, hogy szeretve tisztelt lelkipásztora: tiszt. Kecskeméthy Benjámin, a ki a legnagyobb odaadással, lankadatlan buzgósággal munkálkodott 9 éven át a pinkőczyi egyházban, — folyó évi február hó 1-én meghalt.

Egyházmegyénk mély fájdalommal veszi tudomásul ezen hű munkásnak elhunytát, ki nemes egyszerűsége s igaz papi tulajdonokkal ékeskedő szerénysége által, mindnyájunk szeretetét kiérdemelte, ki, mint lelkész, egyháza érdekében aggkorát felülhaladó munkássággal, igyekezett szűk körülmények közt levő egyházát a kor színvonalán megtartani, apostoli buzgósága által a minden oldalról előnyomuló szlávság ellen ezen kis Betániát az evangéliumnak s a hazának megtartani.

Apostoli munkásságából megmaradt idejét családja javára szentelte s bár népes családjából már csak egyetlen leánykája volt szárnyai alatt s legfőbb óhajtása volt ennek jövőjét megalapítani, a miben az isteni gondviselés bölcsessége megakadályozván, — ezen édes reményének teljesülése nélkül szállott sirba. Egyházmegyénk azon hő óhajtást bocsátja az egek Urához, hogy terjessze ki jóságát a támasz nélkül maradt özvegy és árva felett, az eltávozott igaz férfinak emléke pedig legyen marandó közöttünk.

5. Esperes jelenti, hogy nincs tanító Reviscsén, Jenkén, Veskőczon, Ágteleken és Ptruksán.

Egyházmegyénk elszomorodva veszi tudomásul ezen nagymérvű tanítói hiányt s a maga körében mindent elkövet, hogy

ezen bajt orvosolhassa; ebből folyólag szigoruan utasítja az egyházak előljáróit, hogy ők is pályázat és fizetés emelés által igyekezzenek a tanítói állomásokra okleveles egyéneket megnyerni.

Ezen elszomorító jelenséget egyházmegyénk tudomásvétel végett a főt. egyházkerületre fölterjeszti.

6. Csighy Ferencz eszenyi és Kiss Ferencz vajani tanító a hivatalos esküt letették.

Tudomásul vétetik.

7. Esperes ur jelentí, hogy Nyitrai József bési tanító Lasztomérba távozott, tanítónak.

Tudomásul vétetik.

8. Olvastatott a főt. püspök ur levele, melyben tudatja, hogy az államtól nyert 400 frt segélyt, melyet szegény lelkészeknek és segédlelkészeknek osztott ki.

Tudomásul vétetik.

9. Csighy Ferencz szatmármegyei, király-daróczi születésű tanító, ki a tanképesítő vizsgát 1895 évi június hó 25-ikén az ungvári gör. kath. képezdében elégséges osztályzattal letette, 1895. év október havában pedig az eszenyi ev. ref. egyház által tanítóvá megválasztatván, — kéri magát az ungi egyházmegyébe bekebeleztetni s az eszenyi tanítói állomáson megerősíttetni.

Bekebeleztetik s eszenyi tanítóul megerősíttetik s a főt. egyházkerületre fölterjesztetik.

10. A számvevő-szék jelenti 1896. február 10-én tartott üléséből, hogy az ungi ev. ref. egyházmegye tulajdonát képező Horváth M.-féle alap az 1895. év végén 95,316 frt volt,

a mi tudomásul vétetik s a főt. egyházkerületre fölterjesztetik

11. A bési egyház előjárósága jelenti, hogy Papp Lajos kis-dobronyi tanítót, tanítójául meghivta s az illető a meghívást elfogadván, kéri annak helybenhagyását.

Helybenhagyatik és a főt. egyházkerületre fölterjesztetik.

12. A kis-dobronyi egyház is jelenti, hogy Papp Lajos távoztával megüresedett tanítói állomására Böszörményi János ágteleki tanítót hívta meg, ki a meghívást elfogadván, kéri annak jóváhagyását.

A választás jóváhagyatik s a főt. egyházkerületre fölterjesztetik.

13. A szalókai egyház tanítói díjlevelét, melyben a fizetést 100 frttal javította, megerősítés végett beterjeszti.

Azon kikötéssel erősítették meg, hogy, ha az esperesi hivatalnál levő eredeti példánnyal összehasonlítottván, ha azzal egyező lesz, az esetben a főt. egyházkerületre is fölterjesztetik.

14. Tekintettel arra, hogy a nagyméltóságu konvent eddig az államsegélyt lélekszám arányában osztotta szét az egyházkerületek közt, minnek következtében a legnépesebb egyházkerületek legnagyobb részt kaptak, pedig a legtöbb szegény jövedelmű egyházak, a kevesebb lélekszámmal bíró egyházkerü-

letekben vannak, a melyeknek lelkészei a rájuk eső részletből, elenyésző csekély államsegélyben részesültek, holott a nagyobb népességű egyházkerületekben oly jövedelmű egyházak lelkészei is segélyeztetnek, a melyek nincsenek arra rászorulva. Ennélfogva egyházmegyénk tisztelettel felkéri a főtiszteletű egyházkerületet, miszerint a nagyméltóságú Conventen oda hatni méltóztassék, hogy jövőben az államsegély ne lélekszám arányában osztassék fel, hanem minden egyházkerületből terjesztessenek fel a legkisebb jövedelmű egyházak és azok számaránya szerint osztassék fel az államsegély az egyes kerületek közt.

Ezen kérelem pártolás végett fölterjesztetik a főt. egyházkerületre.

15. Olvastatott Lukács Gyula, a sáros-pataki tanítóképezdében 1 évi vizsgát tett tanuló kérvénye, melyben kéri magát az ungi egyházmegyébe bekebeleztetni s a szalókai tanítói állomáson megerősíttetni, azon ígéret nyilvánítása mellett, hogy ő évről-évre le fogja tenni a tanítói osztály-vizsgát s erről szóló bizonyítványát pontosan be fogja mutatni az egyházmegyének.

Ideiglenesen bekebeleztetik és a szalókai tanítói állomáson is megerősíttetik, oly kikötéssel, hogy a képezdei osztályvizsgát minden évben pontosan letegye s erről szóló bizonyítványát az egyházmegyének bemutassa s végül pedig köteleztetik a tanító képesítéséről szóló oklevelet megszerezni, mert csak ennek előmutatása mellett fog a szalókai tanítói állomáson megerősíttetni.

16. Olvastatott az ungvári ref. egyház tagjainak a főtisz. és méltóságos konventhez intézett kérvénye, melyet pártolólag kíván fölterjeszteni a főt. egyházkerületre, hogy azt az egyetemes konventen szintén pártolja s kieszközölni sziveskedjék, hogy a kérvényben előterjesztett ok folytán, a konvent a nevezett

egyház részére 10,000 frtos 4⁰/_o-tóli kölcsönt adjon az egyháznak templom-javítási célra.

Egyházmegyénk méltányosnak találja az ungvári egyház kérelmét s fölkéri a főt. egyházkerületet, hogy az az egyetemes konventen kieszközölje, hogy az ungvári egyház a 10,000 frt 4⁰/_o-os kölcsönt templomának megújítására megnyerhesse.

17. Olvastatott a népiskolai tanügyi bizottság elnökének jelentése, melyben az egyházlátogatók által összeállított táblázatokból kimutatja, hogy az ungi ev. ref. egyházmegye iskoláiban hány tankönyv van és hány iskolában használják a kerület által megrendelt tankönyveket és mennyi a tankönyvhiány az egyes iskolákban

A jelentés tudomásul vétetik s a kimutatás az irodalmi kör elnökéhez elküldetni rendeltetik.

18. Indítványoztatott, hogy kéressék fel a főt. egyházkerület, hogy jövőre az államsegély szétosztása iránt ugy méltóztassék intézkedni, hogy az az egyes lelkészeknek ne segélyképpen, hanem a legkisebb jövedelmü egyházak lelkészeinek fizetés-pótlásképpen adassék.

Az indítványt egyházmegyénk magáévá teszi s a főt. egyházkerületet fölkéri, hogy jövőben az indítvány szellemében méltóztassék intézkedni az államsegély szétosztására nézve.

19. Olvastatott az ásványi leány-egyház ideigl. gondnokának kérvénye, melyben engedélyt kér a papi javadalomra szolgáló, eladott három darab belsőség árán külső föld vásárlására.

Egyházmegyénk engedélyt ad az ásványi ideiglenes gondnoknak, hogy az eladott három belsőség árán külbirtokot vásárolhasson a lelkész javára, de utasítja egyszersmind, hogy az adás-vételi szerződést az esperesi hivatalnak bemutassa, hogy a jóváhagyó záradék rávezettség s megerősítés végett a főt. egyházkerületre fölterjesztethessék.

20. Az ungi ev. ref. egyházmegye részéről a főt. egyházkerületre küldöttékül kineveztetnek:

Az elnökségen kívül: Id. Virágh József e. m. pénztárnok, Bernáth Dezső, Köröskényi Elek, Bernáth Zoltán e. m. tanácsbírák és Homoki Antal e. m. főjegyző.

21. Novák Lajos egyházmegyei könyvtárnok jelenti, hogy a „Magyar Történelmi Társulat“ az egyházmegyei könyvtárt 1896. év elejétől fogva, 5 frt tagdíj lefizetése mellett, évdíjas tagjának felvette.

Tudomásul vétetik.

22. Ugyanő jelenti, hogy Aschenbrier István róm. kath. vallásu kir. járásbírósi jegyző, Laczay Szabó József egyházi beszédeit 4 kötetben egyházmegyei könyvtárunk részére ajándékkul adta; tiszt. Batta György simoni-i lelkész pedig a „Protestáns Szemlé“-nek egy hiányzó füzetét ajándékozta a könyvtár részére

Egyházmegyénk mindkét adakozó urnak szíves adományozásáért köszönetét nyilvánítja s hálás érzelmét jegyzőkönyvileg juttatja tudomására a jólelkű ajándékozónak.

23. Olvastatott az ungvári egyház előjáróinak jelentése, melyben előterjesztik, hogy a P. Horváth Ádám és Mária adományozását képező belsőségek eladásából származott 3700, azaz háromezerhét száz forintot úgy osztotta meg, hogy abból 1700 frt a lelkész fizetésére, 2000 frt pedig az orgona-alap javára fog gyümölesözni s mindkét alap „P. Horváth alap” czímet fog viselni.

Az intézkedés tudomásul vétetik s helyben hagyatik.

24. Esperes ur beterjeszti a debreczeni és kolozsvári facultásokra az ungi ev. ref. egyházmegyében történt adakozások kimutatását, melyekből kitűnik, hogy a két intézetre begyűlt 107 frt 41 kr.

Tudomásul szolgál.

25. A p.-helmecezi egyház előjárósága jelenti, hogy az esperesi meghagyás folytán épületeit magasabban, a kívánalomnak megfelelően biztosította,

a mi tudomásul vétetik.

26. Főtisztelendő püspök ur leküldi a tűzkár-biztosításhoz szükségelt nyomtatványokat s utasíttatni kéri az egyházak előjáróságát, hogy azokat mielőbb kitöltve, rendeltetési helyére eljuttassák, a mire nézve esperes ur jelenti, hogy az egyházak ezen rendeletnek eleget tettek.

Tudomásul szolgál.

27. Olvastattak a LXXIV—LXXXIV. sz. püspöki és esperesi körlevelek, melyok körözve lévén, —

tudomásul vétetnek.

28. Id. Szakál István nagy-szeretvai lelkész azon kérelemmel járul az egyházmegyei gyűlés elé, hogy rendkívül sok árviz-okozta kárát tekintve, az ő subventioját felebb emelni sziveskedjék, annyival is inkább, mivel a közelmúltban történt díjlevél-felszámítás alkalmakor az ő lelkészi fizetése tulmagasra számított fel.

Kérelmét azon alapos indokolással terjeszti elő, hogy a „Blatta“-mocsár lecsapolása következtében, a felvidéki vizek az ő határukra özönlenek, földjeinek $\frac{2}{3}$ -részét elborítva, használhatlanná teszik.

Mivel a lelkészi fizetések ujonnan át lettek számítva, ezen kérelem tárgyalanná lett.

29. Főtisztelendő püspök ur arra utasítja az esperesi hivatal utján az egyházak előljáróit és a lelkészeket, hogy ne nyujtsanak segédkezet a törvénynek olynemű kijátszására, miszerint beírnak a főiskolai igazgatósághoz, hogy nem kell legatus és ennek daczára kisebb tanulókat hívnak ki legatioba, a mi törvényeinkbe ütköző lévén, szigoruan tiltatik.

Egyházmegyénk szigoruan meghagyja ugy a lelkészeknek, mint az egyházak előljáróinak, hogy ily törvényellenes dolgot ne merjenek cselekedni, sőt, ha ily esetről tudomással bírnak, azt az esperesi hivatalnak bejelentsék, hogy ennek folytán a törvény ellen vétők ellen a fegyelmi eljárást, az illetékes hatóságok utján meg lehessen indítani.

30. A csicseri egyház előljárósága az 1895 évi csomonyai gyűlésen az iránt kérelmezett, hogy a lelkész és tanító használatában levő, de a községtől távol fekvő földeket eladhassa s azok helyett a falu mellett vehessen ugyanannyi területet; a mely kérelemhez ugy az egyházmegye, mint az egy-

házkerület is hozzájárult s ezen ügylet foganatosított is, de az erről szóló jegyzőkönyvi pont az egyházmegye jegyzőkönyvéből kimaradván, kéri azt a jelen alkalommal oda bevezettetni.

A csicseri egyház előjáróságának kérelme teljesítettik s a múlt évben eszközölt adás-vevésről szóló pont a jegyzőkönyvbe bevezettetni rendeltetik.

31. Az esperes ur jelenti, hogy az állam-kormány ez ideig a következő tanítói állomásokat pótolta államsegélyvel 5—5 évre: Freviscsén 152 frttal 300 frtra, Pinkóczon 249 frttal 400 frtra, Solymoson 300 frttal, Szeretván 197 frttal, Kis-Ráthban 151 frttal, P.-Helmecezen 212 frttal, Lucskán 211 frttal, Kereszten 241 frttal, Csicserben 62 frttal, Ves-kóczon 126 frttal, Sáros-Polyánkán 266 frttal, Pályinban 80 frttal. Összes állami segély 2247 frt.

Tudomásul vétetik.

32. A Kecskeméthy Benjámín pinkóczyi lelkész halálával megüresedett egyházban, a lelkészi teendők végzésére egyházmegyénk úgy intézkedik, hogy esperes urat megbizza, hogy a szomszéd lelkészek közül, minden hónapban egyszer rendeljen be egyet a vasárnapi isteni tisztelet végzésére, nemkülönben az Úrvacsora-osztásra és más lelkészi teendők végzésére is; egyéb vasárnapokon és hétköznapokon az isteni tiszteletet a helybeli tanító fogja végezni, a mely szolgálatért az özvegy lelkészné 50 frtot lesz köteles neki fizetni.

Ezen határozat úgy a lelkésznek, mint a tanítónak mihez tartás végett megküldetik.

33. A számvető-szék jelenti, hogy az egyházmegyei pénztárt folyó évi február hó 10-én megvizsgálván, azt teljesen

rendben találta s a pénztárnoknak a felmentvényt megadni javasolja az 1895-ik évre.

• A pénztárnoknak a felmentvény az 1895-ik évre megadatik.

34. Ugyanaz jelenti azon indítványt, hogy azon lelkészek, kik egyház-látogatói teendőket végeznek, kik, mint jegyzők és pénztárnokok már a gyűlést megelőző napon kötelesek megjelenni, ugyanannyi napi díjban részesüljenek, mint a mennyit a helmecki gyűlés 33. sz. határozata a hivatalnokok részére megállapít.

Közgyűlésünk az indítványt magáévá teszi s az egyház-látogatók részére, kik nem tisztviselők, naponként 2 frt díjat állapít meg a gyűlés tartamára.

35. Ugyanaz jelenti, hogy a p.-helmecki gyűlés 33. sz. határozatában egy gazda választását is elrendelte, a ki a gyűlés ellátásáról gondoskodik, de ez elmaradván, időszerűnek látja választmány a jó rend tekintetében a gazda megválasztását ajánlatba hozni.

Egyházmegyénk készséggel elfogadja számvevő-szék ajánlatát s a gazdai tisztre Szöllősy Gyula csepelyi lelkészt választja meg.

36. Id. Virágh József pénztárnok előterjeszti, hogy öt Novák Lajos e. m. könyvtárnok az iránt kereste meg, hogy a p.-helmecki gyűlés 42. sz. határozata értelmében, a „Sáros-pataki Lapok“-ra és a „Protestáns Egyházi és Iskolai Lap“-ra az előfizetést küldje meg, de erre szükség nincs, mivel Bernáth Zoltán tanácsbíró, Homoki Antal e. m. főjegyző a két ujság jelen évi folyamát az e. m. könyvtár részére felajánlották.

Tudomásul vétetik.

37. A pénz-osztó választmány a Horváth-alap kiosztásáról szóló jelentését beterjeszti, —

a mi tudomásul vétetett s a kiosztás szerint foganosított

38. Olvastatott Szabó József eszenyi lelkész és tanügyi bizottsági elnök panasza, melyben előadja, hogy az ungi ev. ref. tanítói egyesületnek 1895. évi december hó 17-én tartott értekezlete alkalmakor, őt az egyesület denuntialta, mely alkalmalmmal rá nézve sértő gúnyiratokat olvastak fel, a miknek tartalmát ugyan nem ismeri, de mivel ezen eljárás miatt több lelkész-társa, állítólag oly figyelmeztetéssel élt irányában, hogy ha ezen sértést eltűri, ellene a gyűlésen fognak fellépni, — ez okból kéri az egyházmegyét, hogy kérje be a fentebb idézett egyesületi gyűlés jegyzőkönyvét s a tényállás természetéből kifolyólag a fegyelmi eljárást indítsa meg.

Miután ezen ügyben itélkezni a fegyelmi bíróság van hivatva, annak hatáskörébe utaltatik.

39. Olvastatott az ungi ev. ref. tanítói testületnek azon beterjesztése, melyben Szabó József eszenyi lelkész iránt bizalmatlanságukat fejezik ki, mivel a legközelebbi eszenyi tanítóválasztásnál a törvényes formákat mellőzve, ugy választatott tanítót, hogy mellőzte a pályázati hirdetést, melyre a cultus-minister rendelettel utasítja az iskola-fentartó testületeket s így a tanító-testület mintegy lenézettnek, mellőzöttnek érzi magát, ennélfogva kéri az egyházmegyét, hogy neheztelését Szabó József eszenyi lelkésznek tudomására hozni sziveskedjék.

Miután ezen beadvány tartalmát az egyházmegye megütközéssel vette tudomásul — s mivel ez a Szabó József beadványával kapcsolatosnak látszik lenni, ez is fegyelmi utra tétetik át.

40. Az ungi ev. ref. egyházi értekezlet, alapszabályát megerősítés végett beterjeszti.

Megerősítették.

41. Oláh Kálmán nyugalmazott tanító az iránt kérelmez, hogy 5 tagból álló családjával azon 200 forint nyugdíjból nem képes megélni, melyet az államtól evenként nyer; s ez okból kéri az ungi egyházmegyét, a melynek kebelében 25 évig hivataloskodott, hogy részére a Horváth alapból segélyt adni méltóztassék.

Folyamódó kérelmével az egyházmegyei pénzosztó választmány 1896. márc. 24. hozott határozata alapján, azért utasítatik el, mivel a Horváth M. végrendelete értelmében, nyugdíjas tanító segélyben nem részesíthető.

42. Főtiszteletű és méltóságos püspök ur egyházmegyéinknek az 1895-ik évre járó segélypénzeit nagytiszteletű esperes urhoz megküldvén, azoknak szétosztása, a nagytiszteletű egyházmegye által kinevezett segélyosztó bizottságnak beterjesztett jegyzőkönyve szerint, következőképen eszközöltetett: I. Államsegély 395 forint 46 krajczár; ebből a) Rásky Endre 42 forint 46 krajczár; b) id. Szakál István 20 forint; c) Benedek János 30 forint; d) Pataky Pál 30 forint; e) Maksa József 30 forint; f) Pazar István 10 forint; g) Vágó István 13 forint; h) Szücs István 20 forint; i) a vajkőcei egyház 80 forint; j) a beési egyház 40 forint; k) a nyáradi egyház 80 frttal segélyeztetettek. II. Nagy Gedeon alap 100 forint; ebből a) az iskolásoknak 10 forint; b) esperesi póstadijra 60 krajczár; c) Szabó Albertnek 10 forint; d) Böszörményi Jánosnak 9 forint 40 krajczár; e) Nyitray Józsefnek 10 forint; f) Enyedy Lajosnak 10 forint; g) Bóczér Istvánnak 10 forint; a beési egyháznak 40 forint adatott. III. Szükösi tár 40 forint; ebből a) Laky József 10 forint; b) Sulyok János 10 forint; c) Pazar István 20 frttal segélyeztetett. Hollandi tár 80 forint; ebből

a) Makay Endre árvái 30 frt; b) Kássa Endréné 30 frt; c) Nagy Menyhértné 20 frttal segélyeztettek. V. Baldácsy alap 257 frt; ebből a) az egyházmegyei lelkészi özvegy árva gyámintézetnek 200 frt; b) Nagymenyhértnének 10 frt; c) Morvay Józsefnek 30 frt; d) Vágó Istvánnak 17 frt adatott. VI. Szegény hivatalnokok segélypénze 5 frt 62 kr; ebből a) Rásky Endre 2 frt 81 kr; b) Nyitray József 2 frt 81 krral segélyeztettek.

A segélypénzeknek a pénzosztó bizottság által eszközölt szétosztása tudomásul vétetik.

43. Az ásványi leány-egyház az 1895-ik évi tavaszi egyházkerületi gyűlés 83. sz. határozatával, egyházmegyénk ajánlata folytán, engedélyt nyert arra, hogy a lelkész-tanítói állomást — melyet nehéz anyagi körülményei folytán bizonytalan időre kénytelen volt beszüntetni — ismét felállíthassa. E határozat végrehajtása előtt azonban egyházmegyénk a felől kívánt meggyőződést szerezni, vajjon az ásványi leány-egyház oly körülmények közt van-e a jelen időben is, hogy a fent említett határozat keresztülvitele legazonnal eszközölhető legyen? Az ennek megvizsgálására kiküldött Szűcs István egyházmegyei tanácsbíró jelentése szerint azonban a leány-egyházban levő minden egyházi épület a legrendetlenebb állapotban van, a leendő lelkész-tanító lakásául szolgálandó pedig majdnem lakhatatlan s a hiányok pótlására, a szükségeselt építkezések eszközzésére az egyház előjárói semmiféle alapot sem képesek kimutatni.

Egyházmegyénk e jelentés alapján kimondja, hogy, ha az ásványi leány-egyház építkezésével megmutatja azt, hogy komoly szándéka a lelkész-tanítóság visszaállítása, az esetben legazonnal intézkedni fog a főtiszteletű egyházkerület által is visszaállíthatónak kimondott lelkész tanítóság ügyében, ennek megtörténteig azonban eme kérdés megoldását függőben hagyja.

E határozat ellen Kovács János ásványi egyháztag felebbezést jelentvén be, a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel fölterjesztetik.

44. Kádár Ferencz lucskai tanító panaszolja, hogy az 189^{4/5}. tanévre 55,072. sz. ministeri rendelettel engedélyezett 111 frt államszegélyt megkapni nem tudta, mivel az az ungvári adóhivatalhoz kifizetés végett, valami tévedés folytán, ki nem utaltatott. Csekély javadalmazásánál fogva pedig a díjlevélben is biztosított államszegélyre igen nagy szüksége lévén, felkéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy elmaradt államszegélye pótlásáról gondoskodni kegyeskedjék.

Egyházmegyénk e panaszra vonatkozólag kimondja, hogy a 111 frt államszegélyt, melyet a lucskai tanítónak az 189^{4/5}-ik évre meg kellett volna kapni, saját pénztára terhére kiutalja. Egyuttal pedig a főtiszteletű egyházkerületet tisztelettel felkéri, hogy a lucskai tanító részére az 189^{4/5}. évre ministerileg ugyan engedélyezett, de ki nem utalt államszegély megnyerhetése érdekében a kellő lépéseket megtenni kegyeskedjék. A főtiszteletű egyházkerület beavatkozása folytán megnyerendő elmaradt államszegély a kifizetést teljesített egyházmegyei pénztárnak fog átadatni.

45. Olvastatott a főtiszteletű egyházkerület 1895. évi szeptember hó 17—18. napjain Sárospatakon tartott közgyűlése jegyzőkönyvének a sárospataki theologiai tanárok nyugdíj-ügyével foglalkozó 13-ik pontja.

Az említett jegyzőkönyvi pontban e tárgyra vonatkozó igazgató-tanácsi munkálal egyházmegyénk által teljes egészében elfogadtatik.

46. Olvastatott ugyanazon egyházkerületi gyűlés jegyzőkönyvének 29-ik pontja, melyben Vécsey József tornai egyházmegyei gondnoknak „a lelkészi hivatalok rendszeresítése s az azzal járó javadalmazási kérdés egységesítése és az egyházi adózási rendszer megváltoztatása tárgyában“ beadott indítványát az egyházmegyékhez megvitatás végett átteszi.

Egyházmegyénk a lelkészi állomások rendezésére nézve az indítványt örömmel üdvözli, hanem kivitelét a jelen viszonyok között lehetetlennek tartja.

47. Targyaltatott Csengeri István és társai pallói lakosok kérvénye, melyben előadják, hogy ők a pallói egyház földjeit 1892-ben hat egymásután következő évre 156 frt bérösszeg s az állami adó fizetésének kötelezettsége mellett kivették; mivel azonban a mostoha időjárás s az ebből folyó rossz termés mellett ez a bérlet tetemes anyagi veszteségükkel jár, már az 1894-ben Salamonban tartott közgyűlésünkhöz azzal a kérelemmel fordultak, hogy a bérleti összeg 102 frtra szállíttassék le. A nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés kérelmüket akkor megtagadta. Miután ők kötelezettségeiknek — anyagi romlásuk árán is — ez ideig eleget tettek, ez alkalommal ismét kérik, hogy a 156 frt bérösszeg a még hátralevő évekre, a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés által 102 frtra szállíttatnék le.

Egyházmegyénk a mostani nehéz gazdasági viszonyokat ismerve, a bérleti 156 frt összegnek, de csak a jelen évre, 102 frtra való leszállítását, a szerződésben foglalt egyéb kötelezettségek megtartása mellett, engedélyezi.

48. A pallói egyház 1895. évi január hó 1-én 450 frt kölcsönt vett fel egyházmegyénk pénztárából, oly kötelezettséggel, hogy ők a felvett összeget, kamatjával együtt 1895. évi december hó 31-én vissza fogják fizetni. Azonban, közbe-

jött körülmények miatt, az egyház ígérését be nem válthatta. Kéri azért a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlést, hogy a fent említett összeg, a kamatok pontos fizetésének kötelezettsége mellett, nálok továbbra is meghagyassék.

Egyházmegyénk, a kamatok pontos fizetésének kötelezettsége mellett, a 450 frt kölcsönt a pallói egyháznál továbbra is meghagyja.

49. A zahari és szürtei tanítók, mintán jövedelmük nagyon csekély s szeretnék azt államsegélylyel 400 frtra fel-emeltetni, kérelmezik, hogy a nagym. vallás- és közoktatásügyi ministeriumhoz e tárgyban benyújtandó kérvényeiket egyházmegyénk ajánlással látná el

A zahari és szürtei tanítóknak a nagym. vallás- és közoktatásügyi ministeriumhoz benyújtandó s fizetés-kiegészítést kérő folyamodványukat egyházmegyénk melegen ajánlja s az ajánlásnak a kérvényekre való reá vezetésére nt. esperes urat felkéri.

50. Keeskeméthy Lajos nyarádi lelkész, ki mint iskola-látogató már kilencz év óta teljesíti hivatalos kötelességét, de három év óta egyház látogatási jegyzői teendőket is végez, — kérelmezi, hogy az iskola-látogatás kötelezettsége alól mentetnék fel.

Egyházmegyénk a kérelmet indokoltnak látván, Keeskeméthy Lajos nyarádi lelkészt az iskola-látogatás kötelezettsége alól felmenti s helyette az iskola-látogatói teendők végzésére Kozma József szelmenci lelkészt választja meg.

51. Kocsis Endre p.-helmecezi lelkész, ki az 1894. évi, N.-Gejőczben tartott közgyűlésünk 48. sz. határozatával köte-

leztetett, hogy a p.-helmezi ev. ref. énekkar pénzügyeit felelősség terhe alatt rendezze s ellenőrizze — miután az énekkar tagjai ez idő szerint úgy nyilatkoznak, hogy az ő pénzük s keresetük felett az egyházmegye nem fog rendelkezni — kéri, hogy e kötelezettség alól mentetnék fel.

Egyházmegyénk, mielőtt ez ügyre vonatkozólag határozatot hozna, Homoki Antal egyházmegyei főjegyzőt s Egry Ferencz kis-gejőczi lakost felkéri, hogy a p.-helmezi ev. ref. énekkar dolgait a helyszínen alaposan vizsgálják meg s erről szóló jelentésüket következő őszi egyházmegyei gyűlésünkre adják be; ennek a jelentésnek vétele után fog aztán érdemleges határozat hozatni.

52. Szabó Albert záhonyi és Dicső Endre csomonyai tanítók kérvényeznek, hogy a millenniumi országos tanügyi congressuson való megjelenetés czéljából — mint az ungi ev. ref. tanító-testület elválasztott képviselői — némi segélyben részesíttessenek.

Folyamodók kérelme, bár sajnálattal, de erre való alap hiányában, nem teljesíthetik.

53. Németh Péter csomonyai ev. ref. lelkész Sárospatakon az I. gymn. osztályba járó Árpád fia részére — bizonyítványának bemutatása mellett — a Diós-féle alapítvány kamatát kéri; hasonlólag Balogh Dánielné palágyi lakos fia. Kövér Miklós VII. oszt. tanuló részére, mint a ki az alapítvány kamatát eddig is élvezte; fiának iskolai bizonyítványát azonban kérvényéhez nem mellékelte.

Megbizatik az egyházmegyei pénztárnok, hogy a melyik kérvényező fiának jobb leend a bemutatott iskolai bizonyítványa, a Diós-féle alapítvány kamatát annak adja ki.

54. Az 1895. év tavaszán Csomonyán tartott egyházmegyei közgyűlésünk 42. sz. határozatával egy küldöttséget nevezett ki, mely a sárospataki főiskolát illető 180 forint supplicationalis váltságnak egyházmegyénk egyházai közt való méltányos felosztására jelentést tegyen. E bizottság munkáját be is terjesztette s az a p.-helmecezi ugyanez évi őszi egyházmegyei közgyűlésünkön — 32. szám alatt — el is fogadtattott. Azonban a hivatolt jegyzőkönyvi pontban e bizottságnak azon indokolása, hogy a 180 frt supplicationalis váltság első sorban két egyenlő részre osztandó azért, mert a sárospataki főiskola minden egyháznak egyformán nevel lelkészeket, a lélekszám, földbirtok és tőkepénz-mennyiség említésénél kinaradt, — kéri azért a nevezett bizottság, hogy e hiány pótoltsék.

Az 1895. évi p.-helmecezi őszi egyházmegyei gyűlés 32-ik pontja tehát ez alkalommal azzal egészített ki, hogy a sárospataki főiskolát illető 180 frt supplicationalis váltság fele az egyházakra esik s másik fele osztatik szét a földbirtok, lélekszám és tőkepénz mennyiségének arányában.

55. Szabó Endre minaji lelkész — miután az egyházat terhelő illeték-egyenértéki adóba 134 frt magán vagyona s a lelkész-fizetés alapját képező 53 frt regále-kártalanítási összeg számoltatott el — kéri a nagytiszteletű egyházmegyét, hogy a minaji egyház illeték-egyenértéki adójának rendezéséről intézkedni kegyeskedjék, mert ő a tulajdonát képező 134 frtot nem engedheti, az egyház pedig fizetéseképtelen.

Ez ügy megvizsgálására Horváth Dezső e. m. tanácsbíró s Hegyi György e. m. ügyvéd kiküldetnek, azzal a felhívással, hogy jelentésüket nt. esperes urhoz minél előbb terjesszék be.

56. Az egyházmegyei pénz-osztó bizottság tagjaiul megválasztatnak :

Az elnökség, id. Virágh József, Szücs István, Szőlőssy Gyula, Horváth Dezső, Köröskényi Elek, Felföldy Ödön, Bernáth Zoltán, Láczy József és Sulyok János.

57. Indítványoztatott, hogy a papi díjlevelek ugyanazon kulcs szerint, t. i. az egyszeres kataszteri jövedelem alapján számíttassanak ki, a mint a legutóbbi időben a tanítói díjlevelek felszámítása foganatosított.

Ez indítvány elfogadtatván, kimondatik, hogy a lelkészi díjlevelek is az egyszeres kataszteri jövedelem alapján számíthatók fel.

58. Ugyancsak indítványoztatott, hogy a p. Horváth Simon- és Mária-alapból a lelkészek fizetése 600 forint, — a tanítókéi pedig 400 forint egészítsenek ki; az így felmaradt összeg osztassék kétfelé a lelkészek és tanítók közt, még pedig annak megjegyzésével, hogy a nyugalmazott tanítók és özvegyek közt a segélyek legelőbb kiosztandók.

Ez indítvány elfogadtatik s már jelen gyűlésünkre is a pénz-osztó bizottságnak mihez tartás végett figyelmébe ajánltatik.

59. Egy felmerült eset alkalmából az is indítványba hozatott, hogy mindennemű egyházi építkezéseknél az építkezési terv és költségvetés, régebbi egyházmegyei határozatunk értelmében is, jólevele terjesztessék be az egyházmegye elbírálása alá, mert a mely egyház ezt megtenni elmulasztja, építkezéseinél semmiféle segélyre nem számíthat.

Ez indítvány elfogadtatik, illetve az e tárgyban hozott régebbi egyházmegyei határozat ismét megerősítettik.

60. Az 1895. évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés 59. számú határozatával intézkedett arról, hogy a közoktatásügyi ministerium kívánsága szerint a tanítói díjlevelek miként állítandók ki? Nevezett ministerium ugyanis a mi tanítóinkat is kántor-tanítóknak tekintvén, megkívánja, hogy a kiállítandó tanítói díjlevelekben külön soroltassanak fel a tanítói s külön a kántori javadalmak. Ebből kifolyólag az egyházkerület utasításul adja az egyházközségeknek, hogy az újonnan szerkesztendő díjlevelekben a kántori illetmények a tanítói illetményektől külön választassanak és pedig tekintettel arra, hogy tanítóink a tanítás mellett nemcsak kántori, hanem több más természetű egyházi szolgálatot is teljesítenek s ezekért együtt kapják a fizetést: jövőre tisztán tanítói jövedelemnek csak azok az illetmények tekintessenek, melyeket a tanító akár készpénzben, akár terményekben tandíj czímen, vagy egyenesen a tanítósághoz kötött alapítványok után élvez, minden többi illetmény pedig — s ezek közt a földneműek — kántori javadalmazásképpen számítandók.

A főtiszteletű egyházkerületnek fenti határozata, mihez tartás végett, egyházmegyei gyűlési jegyzőkönyvünkbe is felvételni határoztatott.

61. Az országos özvegy- és árva-gyámintézet ügyrendjének 20. §-a szerint gyámintézeti ellenőrző bizottság lévén választható, e bizottság tagjaival:

Szabó Endre esperes, id. Virágh József és Bernáth Zoltán tanácsbírák megválasztatnak.

62. Ugyanannak 18. §-a szerint gyámintézeti pénzkezelő is választható. Hogy pedig az esperes sokféle elfoglaltatásának egy kis részétől megmentessék, indítványoztatott, hogy a megválasztandó gyámintézeti pénzkezelő e zsyszersmind domesticai pénzkezelő is legyen.

Országos gyámintézeti pénzkézeliül Szőlőssy Gyula e. m. tanácsbíró megválasztatik, ki az indítvány értelme szerint a domesticai pénz kezelésével is megbizatik; e kötelezettségért járó díjazásnak megállapítása őszi egyházmegyei gyűléssünkre hagyatván fel.

63. Az egyház-látogatóság jelentése szerint a bátfai és a pinkóczyi egyházak pénzei rendetlenül kezeltetvén, veszendőben vannak.

Egyházmegyénk, midőn a nevezett egyházak pénzeinek kezelésével az egyházmegyei pénztárnokot megbizza, ugyanakkor meghagyja a nevezett egyházak előljáróinak, hogy az esetleges készpénzt, valamint a kötvényeket is az egyházmegyei pénztárnok urnak haladéktalanul beszoigáltatni a legszigorubb köteleességüknek ismerjék.

64. A p.-helmecei gyűlés 30. számu határozatával utasított az egyházmegyei ügyvéd, hogy jelen gyűléssünkre adjon határozott véleményt arról, vajjon az eladott szőlő-ár iránt a pert az egyházmegye néhai Makay Dániel örököse ellen megkezdje-e, vagy sem?

Az egyházmegyei ügyvéd által előadott indokok alapján, tekintettel a peres eljárásból folyó nehézségek és hátrányos következtésekre, — a per meg nem kezdetik.

65. Ugyanazon gyűlés 31. sz. határozatával ifj. Virágh József beési lelkész kiküldetett, hogy vizsgálja meg, vajjon az iskei lelkésznek az egyházi magtárral szemben, a magtár gondozásáért megajánlott 3 véka ételen kívül, van-e joga a Fürjész István által alapított részvény után járó illetéket is követelni?

A beadott jelentés alapján, a nyarádi gyűlés e tárgyban hozott 25. számú határozata fentartatik, tehát az iskei egyház, lelkészével szemben, a 3 véka kezelési díj s a Fűrjész István által alapított részvény után járó osztalék kiadására köteleztetik, mivel az alapító az ő részvényének jövedelméről való rendelkezést az utódjára bizta; mivel pedig e kötelezettség mellett az egyház a fa-fizetés szaporulatot kívánna megvonni, kimondatik, hogy a fa-fizetés szaporulat is a lelkészt illeti, annak beadására az egyház szintén köteleztetik.

66. Ugyanazon gyűlés 38. sz. határozatával felhívta az eszenyi egyházat, hogy megerősítetlen, pénzértékre átszámított lelkészi díjlevelét megerősítés végett terjessze be, ellenesetben a régi, a terményekben való fizetés mennyisége és minősége szerint kiállított díjlevelet fogja érvényesnek tekinteni.

Az eszenyi egyház e meghagyásnak immár másodízben nem tevén eleget, ezuttal 100 frt birság terhe alatt köteleztetik, hogy a kívánalomnak következő őszi közgyűlésünkre eleget tenni el ne mulassza.

67. Ugyanazon gyűlés 43. számú határozatával utasított a solymosi egyház, hogy a Horváth Mária-alapból nyert 200 frt segélyt az adott célra fordítsa, ellenkező esetben az tőlük vissza fog vétetni s erre vonatkozó jelentését 10 forint birság terhe alatt adja be.

Miután a solymosi egyházból az ismételt felhívás daczára is semmiféle jelentés sem érkezett, sőt az egyház-látogatóság jelentése szerint céljára nem fordított, ez okból felkéretik Köröskényi Elek e. m.

tanácsbíró ur, mint azon járásnak főszo-
lga-bírája is, hogy a solymosi egyház ügyét
a helyszínen vizsgálja meg s a jelentés be-
nem adása esetére kirótt 10 frt bírságot
a mulasztást elkövetőn hajtsa be. Jelen-
tése őszi e. m. gyűlésünkre bevértván.

68. Ugyanazon közgyűlésünk 47. számú határozatával a
vajkóczi egyház adóhátraléknak megfizetésére köteleztetett. —
Vajkócz e határozatra jelenti, hogy adóhátralékát kifizette.

Tudomásul szolgál.

69. Ugyanazon közgyűlésünk 49. számú határozatával
utasított az egyházmegyei ügyvéd, hogy a veszélyeztetett
bátfai egyházi belsőség érdekében a lépéseket tegye meg s
eljárásáról jelentést adjon. E határozatra vonatkozólag az egy-
házmegyei ügyvéd szóval előterjeszti, hogy lépések megtéte-
lének szüksége még ez idő szerint fenn nem forog, csupán
csak arra kell felügyelni, vajjon az, a kitől a foglalás várható,
nem terjeszkedik, foglal-e?

A bátfai egyház előjárósága kötelez-
tetik, hogy a jelenlegi birtok-állásra ügyel-
jen fel s mihelyt látja azt, hogy a kitől
a foglalás várható, tényleg foglal, nagy-
tiszt. esperes urnál, valamint az egyház-
megyei ügyvédnél tüstént jelentést tegyen.

70. Az ungi ev. ref. tanítói egyesület által kiküldött
bizottság a Horváth Mária-alapból a tanítókat illető segély
mi módon leendő felosztására egy kulesot állapított meg s e
munkálatát azzal a kérelemmel terjeszti a nt. egyházmegyei
közgyűlés elé, hogy a tanítói segélyek kiosztásánál a szerint
kegyeskednék eljárni.

A subventio kiosztásánál alkalmazott
módszer érvényben lévén, figyelembe nem
vétetik.

71. A vajkóczi egyház lelkésze és gondnoka azon kérelemmel járulnak az egyházmegyei közgyűlés elé, hogy a beregszászi adóhivatalnál levő 122 frt 53 kr. értékű regále kártalanítási kötményezett kötvényüknek készpénzben való kifizetése, vagy értékesíthető állampapírral való kicserélése czéljából a nagym. m. kir. pénzügyministeriumhoz intézett folyamodásukat a főtiszt. egyházkerületre pártolólág fölterjeszteni kegyeskedjék.

Mivel a vajkóczi regále-kártalanítás a lelkésznek jövedelmező tőke s ennek kamata jelenlegi állapotában biztosítva van, az egyházmegye nem részesíti a kérvényt pártfogásában, hanem a könnyebb kezelhetés czéljából a kötményezett kötvény nagy. esperes ur közbenjárásával a beregszászi adóhivatalból át fog helyezettetni a nagy-kaposi adóhivatalba.

72. A beési egyház három példányban, módosított alakban kiállított tanítói díjlevelét beterjeszti s megerősítését kérelmezi.

Mivel az előbbi díjlevel 6-ik pontja alatt: „Tandíj minden iskola-köteles gyermek után (6—12 évig) egy-egy osztr. ért. frt és egy-egy szekér fa“ helyett az új díjlevel 6-ik pontja alatt ez áll: „Minden iskola-köteles gyermek után (6—12 évig) 1 frt 50 kr.“ és 8-ik pontja alatt ez: „10, azaz tíz bécsi öl kemény test-tüzifa“ s így az új díjlevel a réginél jobb, megerősítették s a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel fölterjesztetik.

73. Kiss Ferencz vajáni tanító beterjeszti a sárospataki képezdében 1895. június havában szerzett jeles osztályzatu tanítói és kántori okleveleit s ennek alapján a vajáni tanítói állomáson végleges megerősítését kérelmezi.

Kiss Ferencz, kinek vajáni tanítóul választása 1894. augusztus havában Salamonban tartott e. m. közgyűlésünkön csak ideiglenesen és azon föltétellel erősített meg, ha egy év leforgása alatt tanítói oklevelét megszerzi, — jelen gyűlésünkre bemutatott oklevele alapján vajáni tanítói állomásán megerősítetik s végérvényes megerősítés végett a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel fölterjesztetik.

74. A pallói leány-egyház — minthogy ideiglenesen megerősített tanítója: Kiss Árpád, Szatmármegyébe, Csengerbe távozott — Enyedy Lajos ptruksai tanítót megválasztotta s a választás megerősítését kérelmezi.

Enyedy Lajos volt ptruksai tanítónak a pallói leány-egyház tanítójául történt választása megerősítetik s a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel fölterjesztetik.

75. Olvastatott a csicseri egyház folyamodása, mely szerint az egyház a Liskay Johanna, volt beési tanító: Margitay Jánosné által ajándékozott 132 □-öl belhelyeckét, mely a csicseri 331. tjk. sz. B/2., 22. hr. szám alatt az egyház nevére is átíratott, mivel kicsinysége miatt mint belhely nem értékesíthető, a szomszéd birtokosnak 32, azaz harminckét o. é. frtért eladni szándékozik, melyből folyólag kéri az egyházmegyét, hogy az eladást engedélyezni s ebbeli folyamodását a főtiszt. egyházkerületre pártolólág fölterjeszteni méltóztassék.

Az eladás, a kérvényben kifejtett indokok alapján, egyházmegyeileg engedélyeztetik s a kérvény a főtiszteletű egyházkerületre pártolólág tisztelettel fölterjesztetik.

76. A csicseri egyház az iránt folyamodik, hogy mintegy 19 hold erdő-fáinak eladását, a terület rét gyanánt használását s a hegyek alján kizárólagos erdő-terület vételét a nagyt. egyházmegye engedélyezni s ebbeli kérelmét a főtiszt. egyházkerületre pártolólág fölterjeszteni kegyeskedjék.

A csicseri egyház erdő-fáinak eladása, a kérvényben kifejtett okok alapján s az ottan kifejezett módozatok szerint engedélyeztetik s ebbeli folyamodása a főtiszt. egyházkerületre pártolólág tisztelettel fölterjesztetik.

77. A ptruksai leány-egyház közgyűlési jegyzőkönyvet és folyamodást terjeszt be az iránt, hogy mivel az egyházmegye 1895. évi tavaszi közigazgatási bírósági ülésének 5-ik pontja alatt hozott azon ítélete, mely szerint Ptruksa $\frac{1}{9}$ részben köteles a szelmenczi parochialis építkezésekhez járulni, — tekintve szegénységüket és tekintve, hogy Ptruksa Szelmencztől külön iskolát tart fenn, rájuk nézve felette terhes, sőt megbirhatatlan, annak megsemmisítését kérik, mely esetben lemondanak arról, hogy a szelmenczi lelkész minden harmadik vasárnapon Ptruksára menjen istenitiszteletet végezni, csakis a 6 Urvaosora-osztás, betegek áldoztatása és a temetések végzése végett tartozzék ottan megjelenni; melyből folyólag kérik a nagyt. egyházmegyét, hogy határozza meg azon díjat, melyért ezen lelkészi kötelezettségek teljesítendőek és hogy a fenti eseteknél a lelkész Ptruksára szállítása kit fog terhelni?

Az egyházmegye e tárgyban hozott előbbi határozatát fentartja. A kérdésbe tett fuvarra nézve határozza, hogy az Urvaosora-osztások végett, valamint azon esetben, ha olyan tehetetlen szegény temendő, a kinek igavonó marhája sincs és fuvert sem képes fogadni, a lelkész saját fogatán menjen; ellenben betegek Urvaosoráztatása, vagy más lelkészi teendőik vég-

zésére a lelkész saját fogatán menni nem köteles, hanem úgy oda-, mint visszaszállítására lovas fogat adandó. Mely végzés — minthogy az ellen folyamodók felebbezést jelentettek be — az ide tartozó mellékletekkel a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel fölterjesztetik.

78. Olvastatott Szabó Endre minaji lelkész kérvénye, melyben panaszolja, hogy az ungvári járás főszolgabírói, — valamint Ungmegye alispáni hivatala az 1895. évi szeptember hó 3-án P.-Helmeczen tartott közigazgatási bírósági ülés 8-ik pontja értelmében hozzájuk áttett tartozások behajtását nemcsak nem eszközölték, sőt az alispán ur özv. Szabó Istvánnét és Somogyi Zsuzsánna örököseit a tartozások kifizetése alól feloldozván, az egyházmegye intézkedését felülbirálta; melyből folyólag kéri a nagytt. egyházmegyét, hogy a sérelmes ügyet tárgyalás alá venni s egyházi törvényeinknek érvényt szerezni méltóztassék.

Szabó Endre minaji lelkésznek az ungvári járás főszolgabírói, — valamint Ungmegye alispáni hivatala fentebbi eljárása ellen beadott panaszát az ungi ev. ref. egyházmegye azon határozattal terjeszti fel a főtiszt. egyházkerületre, hogy, mivel az alispáni hivatalnak egyházi törvényeink nem adnak jogot arra, hogy az esperes, vagy az egyházmegye által hozzá áttett ügyekben ítélkezzen, hanem azt tesz kötelességévé, hogy a megkeresések tárgyában jogsegélyt adasson, — ennél fogva kérjük a főtiszteletű egyházkerületet: kegyeskedjék fölterjesztést tenni a méltóságos Konventre, hogy e tárgyban a nagyméltóságú Belügyminister ur informáltatván, — Ungmegye alispáni hivatala a kellő irányban való eljárásra utasíttassék.

79. Marikóvszky Lajos sáros-polyánkai tanító az iránt folyamodik, hogy, mivel a közigazgatási uton történt tanítói fizetés-felszámolásakor a Horváth Mária-alapból élvezett 21 frt subventio a sáros-polyánkai tanító fizetésébe beszámoltatott és most ő az államsegélyt is ezen felszámítás szerint kapja, a múlt évben pedig ezen subventio nem adatott ki, — a nagytekintetű egyházmegye ez évvel együtt kegyeskedjék azt neki kiadni.

Marikóvszky Lajos sáros-polyánkai tanító, téves alapból kiinduló kérvényével elutasítatik.

80. Olvastatott a vajáni egyház jelentése, mely szerint a tanítói fizetést — jelenlegi tanítója: Kiss Ferencz személyéhez kötve — 60, azaz hatvan forinttal megjavította.

Tudomásul vétetik.

81. Könyves Mihály solymosi előkönyörgő az iránt folyamodik, hogy az 1894-ik évben részére megszavazott 50 forint állandó segélyt, mely a múlt évben tőle megvonatott, a nagytekintetű egyházmegye, tekintettel számos tagból álló családjára s tekintettel arra, hogy ezen 50 forint többletet az ungmegyei többi előkönyörgő már régtől fogva élvezi, — ez évre is folyóvá tenni kegyeskedjék.

Könyves Mihály solymosi előkönyörgő kérelme nem teljesíthető, minthogy fizetése 400 frtig ki van egészítve; de különben is folyamodó azon föltevése, hogy a többi ungmegyei előkönyörgő az 50 frt többletet élvezi, tévedésen alapul.

82. Olvastatott a nagy-szelmenczi egyház gondnokának azon kérelme, hogy a mennyiben az 1895. évi tavaszi közigazgatási bírósági ülés 5 ik pontja alatt a ptruksai egyházat

lekötelezte a nagytt. egyházmegye arra, hogy a szelmencei anya-egyház parochialis építkezéseihez oly mértékben köteles a ptruksai leány-egyház járulni, a milyen mértékben a lelkészválasztáshoz járul, azaz $\frac{1}{9}$ részben; mostan pedig a mult évi, őket terhelő 8 frot megfizetni nem akarják, — hatalmazza fel az egyházmegye a szelmencei gondnokot, hogy a ptruksai leány-egyházon ezen 8 forint követelést végrehajtás utján is bevehesse.

A nagy-szelmencei gondnok a mult évi építkezésből Ptruksát terhelő 8 forint behajtását a törvény értelmében nemcsak eszközölheti, de felelősség terhe alatt hivatalosan köteles eszközölni.

83. Olvasatott a nagy-kaposi lelkész és gondnok azon fölterjesztése, mely szerint 1895. június 30-án tartott egyházi közgyűlésben a lelkészi fizetésre nézve azon határozat hozatott, hogy a lelkészi díjlevél szerint eddig teljesített munka, nevezetesen: 10 hold rét lekasználása, forgatás, takarás és behordása, 25, azaz huszonöt osztr. ért. forinttal megváltatik, mely megváltási díjat a gazdák és zsellérek birtok-aránylag fogják fizetni.

A tanitónak teljesített széna körüli munka ugyancsak megváltatott 6 frotban. A tandíjképen szerepelt fa-fizetés pedig, mivel sok kellenetlenséget szült, a mennyiben csak az tartozott fizetni, a kinek járó jószágá volt, eltöröltetett s annak pótlásául a tandíj 2 frot 50 krtban lett 1 frot helyett megállapítva.

A nagy-kaposi egyházban Maksa József lelkész és Sulyok János tanító személyéhez kötött ezen fizetés-változások tudomásul vétetnek.

84. Mesko János szürtei tanító kéri a nagytt. egyházmegyét, hogy mivel ő eddig az „ördököz-tiszaháti“, jelenben „esapi“ tanítói fiók-körhöz tartozott és mivel sokkal könnyebb neki Csapha, mint Kaposra menni az értekezletekre: mondja ki a nagytt. egyházmegye, hogy a szürtei tanító a „esapi“ tanítói körhöz tartozik.

Mesko János szürtei tanító kérelme megadatik s a szürtei tanító a „csapi“ tanítói fiók-körhöz esatoltatik.

85. Horváth Sándor botfalvai tanító, folyó évi február közepe óta sem az isteni tiszteleti, sem az iskolai teendőket nem képes sulyos betegsége miatt végezni. Minek következtében Pataky Pál botfalvai felügyelő lelkész, a botfalvai egyház megbízásából az egyházmegye elé terjeszti nevezett tanítónak a botfalvai presbyteriumhoz intézett, május 31-ig szóló szabadságoltatási kérvényét, — kérve az egyházmegyét, hogy ez ügyben intézkedni méltóztassék.

Az egyházmegyei közgyűlés, tekintettel nevezett tanító sajnálatraméltó helyzetére, a kért szabadságoltatást feltétlenül megadja; a felügyelő lelkészt és a botfalvai előjáróságot pedig utasítja, hogy publikatio útján helyettesítésről gondoskodjanak, nehogy az iskolai ügyek nagy hátramaradást szenvedjenek. A felügyelő lelkész azon nyilatkozata, hogy az isteni tiszteleteket — a mikor csak körülményei engedik — díj nélkül végezi, örvendetes tudomásul szolgál.

86. A csapi egyház lelkésze és gondnoka a presbyterium megbízásából folyamodást terjesztenek be az iránt, hogy a csapi egyház a halasztást nem tűrő építkezések miatt oda jutott, hogy jelenben 2348 frt 24 kr. tőke-adóssága van, a folyó évi költségvetés szerint pedig 569 frt 98 krra semmi fedezet nincs. Mely utóbbira az egyházmegyétől segélyt kér. A tartozás törlesztését pedig csak úgy reméli eszközölni, ha a nagytt. egyházmegye a csapi egyháznak még 1891-ben fölterjesztett, 2300 frtos tőkés segély-kérvényének kedvező elintézésében közreműködni kegyeskednék.

A csapi egyház kérvénye a pénzosztó bizottsághoz azon utasítással tétetik át, hogy e sok bajjal küzdő egyház ez idő szerint tetemesebb segélyben részesíttessék. A tőkés segélyezés ügyében az egyházmegye hasztalan tenne lépéseket, mivel a mélt. Konvent által megállapított sorrenden változtatni nem lehet.

87. Nagyságos Kovách Károly egyházmegyei gondnok ur, 1895. évi szeptember hó 3-án P.-Helmecezen tartott közigazgatási bírósági ülés 9. pontja alatt nyert megbízatásból kifolyólag jelenti, hogy Wladár Emil ur, a néhai Kandó Kálmán ur által a p.-helmecezi egyház részére végrendeletileg hagyományozott 200 frtot, valamint kamat fejében 50 frtot szives volt hozzá megküldeni s ezen 250 frtról szóló takarékpénztári könyvet — minthogy ez összeg, megérkezése után azonnal elhelyeztetett az ungvári takarékpénztárban — az egyházmegye rendelkezése alá adja.

Az egyházmegyei közgyűlés, midőn az egyházmegyei gondnok ur fentebbi jelentését tudomásul veszi s határozatilag kimondja, hogy a 200 frt hagyomány a végrendelet értelmében a p.-helmecezi egyház javára az egyházmegyei pénztárnok ur kezelésére bizatik, a kamat fejében esatolt 50 frt pedig a p.-helmecezi egyháznak kiadandó. — nem mulaszthatja el nagyságos Kovách Károly egyházmegyei gondnok urnak szegény egyházaink érdekében mindenkor tanusított szives fáradozásáért köszönetet mondani, valamint Wladár Emil urat a hagyomány átvételéről jegyzőkönyvileg értesíteni.

88. A p.-helmecezi gyűlés 41. sz. határozatával Magyar József bezői lelkész felelősség terhe alatt utasított, hogy a

zahari leány-egyház anyagi ügyeit rendezze. Ezen utasítás következtében 1896. évi január hó 6-án tartott presbyteri gyűlés jegyzőkönyvi kivonatával jelentés tételik, hogy a gondnoki számadás megvizsgáltatván, helybenhagyatott; továbbá 21 drb. kötvényen találtatott 442 frt, mely összeg kötvényenkint tőkekönyvbe bevezettetett s ezen kiadott összegekről az egyház presbyteriuma, a jegyzőkönyvileg megállapított kamatokkal együtt, szavatosságot vállalt.

Tudomásul szolgál.

89. A csomonyai gyűlés 58-ik s a p.-helmezi gyűlés 45-ik pontja alatt a gálócsi egyház utasított, hogy a Gulácsy-féle végrendeletet az egyházmegyei gyűlésre beterjessze, mert csak annak megtekintése után hozhat ítéletet az egyházmegyei közgyűlés a mult évi egyház-látogatóság azon jelentésére, mely szerint a Gulácsy-féle templomépítési alapot az egyház másnemű szükségek fedezésére fordítja.

Emez ismételt utasítás következtében Vágó István gálócsi lelkész, a nevezett templomépítési alap 1889—1895-ik év végéig befolyt jövedelmét s annak elszámolását feltüntető jelentéssel, beterjeszti Gulácsy Károly végrendeletét. Mely jelentés szerint a Gulácsy-féle templomépítési alap 1889—1895-ig jövedelmezett 1079 frtot Ebből 224 frt 98 kr. költséggel a templom reparáltatott. 284 frt, mint templomépítési alap, tőkésített. 202 frt 50 kr. százalék, reclamatio, kamat, egyenérték, — 64 frt 87 kr adó, — 57 frt 34 kr. a hagyományozott legelő tövistöli irtása, — 5 frt a bérheadás s köröztetési költségekre fordított. Így az egyház csak 241 frtot vett el másnemű szükségek fedezésére, melyet pedig tenni — az egyház szegénysége kényszerítette az előljáróságot.

Az egyházmegyei közgyűlés, mivel a beterjesztett jelentésből is meggyőződést szerzett arról, hogy a gálócsi egyház a templomépítési alapra tett hagyományt nem a czélnak megfelelőleg kezeli, -- Tóth Lajos szürtei lelkészt a gálócsi templomépítési alapra szánt Gulácsy-féle hagyomány kezelő-gondnokául kinevezi.

90. Vágó István gálócsi lelkész, a csomonyai gyűlés 60. és a p.-helmecezi gyűlés 46. pontja alatt utasított, hogy a gálócsi egyházban a magtári tartozásokat az egyház előljáróságával együtt rendezze s a rendezésről jelentést adjon. A jelentés beérkezett, mely szerint kötvényen van a gálócsi egyháznak 98 köből gabonája, melyre évenként minden köből után $\frac{1}{2}$ véka kamat fizetetik.

Tudomásul szolgál.

91. Vágó István gálócsi lelkész, a csomonyai gyűlés 57. s a p.-helmecezi gyűlés 44. pontja alatt kapott utasítás értelmében jelenti, hogy a gálócsi egyháznak 284 frt tőkepénze van 7°/_o kamattal, most már rendes bélyeges kötvényeken. Egy helyen 82 frt, másutt 57 frt; a többi hat adós között egy sincs, ki 30 frttal tartozna. Betáblázva egyik tartozás sincsen, mert mindegyik tartozó inkább befizeti a tőkét, mint 21—25 frtot a birtokára tábláztatni engedjen.

Azon fentartás mellett, hogy az esetleg elveszendő összegekért a presbyterium felelős, tudomásul vétetik.

92. A gálócsi egyház előljárói, a csomonyai gyűlés 61. s a p.-helmecezi gyűlés 34. pontja alatt nyert utasításból kifolyólag jelentik, hogy az egyházi épületeket, melyek eddig 1300 frt értékig voltak tűz ellen biztosítva, az újabb bejelentés alkalmával 2345 frt értékig biztosították.

Tudomásul szolgál. Azonban ugy ez, mint az előbbi jelentések tüzetes megvizsgálása céljából Felföldy Ödön egyházmegyei tanácsbíró ur és Szőlössy Ferencz mokesai lelkész ur kiküldetnek, hogy mind ezen gálócsi ügyekről őszi gyűlésünkre kimerítő jelentést adjanak.

93. Az iskei egyház előjárósága a csomonyai gyűlés 76. és a p.-helmecezi gyűlés 52. pontja alatt foglalt utasítás következtében beterjeszti az 1895. évi november hó 24-én tartott presbyteri gyűlésnek 1896. évi márczius hó 8-án egyházi közgyűlés által is megerősített azon határozatát, hogy: a község által vett legelőn a lelkész részéről 7 darab marhának ingyen legeltetése biztosittatik, „hogyha azt a lelkész saját, tulajdon jószágaival tölti be.“ „Mig azokért, melyeket illetőségére csak befogad, fizetni köteles. A társulat pedig (vagyis a község), ha a lelkész nem tudna 7 darabot saját marhájából a legelőre hajtani, az eddigi szokásos 3 frt legelő díjt minden darab-szám után megtéríti.“ Ezen felül Pazar István jelenlegi lelkész részére sertés-tartás engedélyeztetik díjtalanul.

Az iskei egyház és lelkész között létrejött fentebbi egyezseget azon változtatással erősíti meg az egyházmegyei közgyűlés, hogy, ha a lelkész nem tudna saját marháiból 7 darabot a legelőre hajtatni, a hiányzó számot általa felfogadott marhával töltheti be.

94. A nyarádi kör egyház-látogatósága jelenti, hogy Gálócsban a tehetetlen szegényekről semmi gondoskodás nincs.

A gálócsi egyház előjárósága zsinati törvényünknek ide vonatkozó 27. §-a 7-ik pontja értelmében e részben is köteleességének betöltésére utasittatik.

95. Ugyanaz jelenti, hogy a gálócsi egyházban leltár nincs.

Ezen jelentés a többi gálócsi ügygyel Felföldy Ödön tanácsbíró ur és Szőlössy Ferencz mokesai lelkész ur, mint kiküldöttek figyelmébe ajánltatik.

96. Ugyanaz jelenti, hogy Ptruksán a tanítói belsőség egy része nincsen az egyház nevére telekkönyvezve.

Az anyaegyház lelkésze a ptruksai egyház előjáróságával együtt utasítatik, hogy ez ügyben az egyházmegyei ügyvéd urat keressék meg.

97. Ugyanaz jelenti, hogy Vajkóczról Vályi Kálmán egyháztag eltávozván, vajjon köteles-e Vajkóczon — hol birtok után van a fizetés kivetve — ottan levő birtoka arányában az egyházi terhet viselni?

Vályi Kálmán, zsinati törvényünk 245. §-a értelmében, vajkóczyi birtoka után köteles az egyházi terhet viselni.

98. Ugyanaz jelenti, hogy Bátfán az egyház javai kezelésében a gondnokot terhelő többféle hiány tapasztaltatott

A bátfai gondnoki ügy megvizsgálása végett Felföldy Ödön egyházmegyei tanácsbíró ur és Pataky Pál tarnóczyi lelkész urak kiküldetnek, hogy arról legközelebbi gyűlésünkre jelentést adjanak.

99. A szeretvai kör egyház látogatósága jelenti, hogy Jenkén a tőke-tartozások nincsenek biztosítva, valamint a magtár rendetlenül kezeltetik.

A jenkei egyház előjárósága az egyház tőke-tartozásainak biztosítására, magtári ügyének rendezésére s ezekről legközelebbi gyűlésünkig jelentés-adásra 20 ft bírság alatt utasítatik.

100. Ugyanaz jelenti, hogy Jenkén a regále-kártalanítási összeg az egyház nevére lett kiállítva s ennőlfogva az egyház használja, holott az a lelkészt illeti.

Utasittatik a jenkei lelkész, hogy a jenkei regále-kártalanítási összeg megítéléséről szóló törvényszéki végzést küldje be az egyházmegyéhez, hogy közgyűlésünk ennek alapján a fentebbi ügyben határozatot hozhasson.

101. Ugyanaz jelenti, hogy Bezőben a magtár állása rendetlen.

A bezői lelkész az egyház előjáróságával együtt a magtár rendezésére 20 frt birság terhe alatt utasittatik.

102. Ugyanaz jelenti, hogy Pályin a 216 frt regále-kártalanítási összeget templom-hely vételre fordította.

Midőn ezen jelentés — hogy a különben elkölthetlen egyházi alap gyanánt kezelendő regále-kártalanítási összeget a pályini egyház templom-hely vételre fordította, a mely nemes czélra önmaguk közt is nagyobb mérvű kivetés eszközöltetett — tudomásul vétetik, nem mulaszthatja el az egyházmegye — a kellő felügyelet gyakorolhatása szempontjából — azon megjegyzést tenni, hogy a pályini egyház előjáróságának kötelessége lett volna ez ügyben az egyházmegye előleges beleegyezését kikérni.

103. A kapos—csicséri kör egyház-látogatósága jelenti, hogy Bajánházán presbyteri gyűlésről a mult 1895-ik évből csak egy jegyzőkönyv van felvéve, — az, mely a gondnoki számadás megvizsgálásakor tartatott.

A bajánházai lelkész utasittatik, hogy évenként legalább 4-szer presbyteri gyűlést tartson s azokról a jegyzőkönyv minden alkalommal felvéteessék.

104. Ugyanaz jelenti, hogy a viszókai leány-egyház ügyeit az anya-egyház lelkésze elhanyagolja.

A viszókai leány-egyház és az anya-egyház lelkésze: Hegedüs Sámuel közötti ügy részletes megvizsgálása czéljából Köröskényi Elek egyházmegyei tanácsbíró és Tóth Lajos szürtei lelkész urak kiküldetnek.

105. Ugyanaz jelenti az iskei egyház azon panaszát, hogy a suplikatoria 4000 frt tőke után után van megróva, holott ennek kamatjából 100 frtot a lelkész élvez.

Az iskei egyház panaszának semmi jogos alapja nincs, mivel a suplicationalis kivetés összesített számvetés aránya szerint történt s így reájuk nézve is igazságosan.

106. Az ungvári kör egyház-látogatósága jelenti, hogy Szűrtében nagyságos Kovách Károly egyházmegyei gondnok ur, évenként annyi földet enged sajátjából az egyház javára bevetni, a mennyire a hivek vállalkoznak; de ezen szép ajánlat a hivek részéről oly közönyösen vétetik, hogy alig munkálnak meg 2—3 hold földet évenként.

A szürtei egyház előljárósága midőn ezen hanyagsága miatt megrovatik, saját egyházuk anyagi előmenetele tekintetéből is kellő buzgalomra intetik.

107. Ugyanaz jelenti, hogy a lelkészi és tanítói fizetések Botfalva, Minaj, Ráth és Szürtében nincsenek beszolgáltatva.

A botfalvai, minaji, ráthi és szürtei egyházak előjárói a fizetések pontos időben való behajtására utasítatnak.

108. Ugyanaz jelenti, hogy P.-Helmecezen az adó fizetetlen.

A p.-helmecezi egyház előjárósága utasítatik, hogy az adót mielőbb befizesse s arról az őszi gyűlésre jelentést adjon.

109. Ugyanaz jelenti, hogy Botfalva, Tarnócz, Minaj, P.-Helmece, Nagy-Gejőcz, Kis-Gejőcz tőke-tartozásaik után a kamattal hátralékban vannak.

A megnevezett egyházak előjárói utasítatnak, hogy tartozásaik után a kamatot mindenkor idejében befizetni igyekezzenek.

110. Ugyanaz jelenti, hogy Botfalván a tetető fáit a község akarja elhasználni.

A botfalvai egyház előjárósága és a felügyelő lelkész utasítatik, hogy ez ügyben az egyházmegyei ügyész urat keressék meg.

111. A tiszahát—erdőközi kör egyház-látogatósága jelenti, hogy Záhonyban nagy adó-hátralék van.

A záhonyi egyház előjárósága az adó pontos fizetésére utasítatik s arról jelentést tegyen az egyházmegyének.

112. Ugyanaz jelenti, hogy a csapi egyház, daczára, hogy sok adóssággal küzd, 4 hold földjét nem házilag kezeli, hanem bérbe adja.

Az egyházmegye ismerve a csapi egyház nyomasztó anyagi helyzetét s látva, hogy ennek daczára sem igyekeznek az egyház anyagi előmenetelén, a csapi egyház előljáróságát megróvja, egyszersmind utasítja, hogy az egyház földjét az egyház hiveivel műveltesse.

113. Ugyanaz jelenti, hogy Eszenyben a magtári tőkékből 20—30 köből veszendőben van.

Az eszenyi egyház előljárói utasítatnak, hogy a magtári ügyet felelősség terhe alatt rendezzék s arról őszi gyűlé-sünkre jelentést adjanak.

114. Ugyanaz jelenti, hogy Csomonyán 1893-ban, az iskola-építés alkalmával 200 frt kivetés történt, a melynek alapján az egyház segélyezettett az egyházmegyétől 200, — az egyházkerülettől 224 frttal; a kivetés azonban nem lett beszedve.

Az egyházmegye megbotránkozással veszi tudomásul, hogy a csomonyai egyház előljárósága az egyházmegyét és egyházkerületet ilyen módon akarta kijátszani s ezennel határozatilag kimondja, hogy, ha az iskola-építkezés alkalmából kivetett 200 frt be nem szedetik, valamely egyházi üdvös célra fordítandó, akkor a kapott segély fegyelmi uton fog behajtatni a rosszakaratu és hanyag egyházi előljáróságán.

115. A vajáni egyház lelkésze és gondnoka azon kérelemmel járulnak a nagytt. egyházmegyei közgyűlés elé, hogy 150, azaz százötven frt értékű regále-kártalanítási kötményezett kötvényüknek keszpenzben való kifizetése, vagy értékesíthető állampapírral való kieserélése czéljából beterjesztett folyamodásukat a főtiszteletű egyházkerületre pártolással fölterjeszteni kegyeskedjék.

A vajáni egyház lelkésze és gondnokának regále-kártalanítási ügyben beadott folyamodása a főtiszteletű egyházkerületre pártolással, tisztelettel fölterjesztetik.

116. Az őszi gyűlés helyének meghatározása —

esperes urra bizatik.

117. A jegyzőkönyv hitelesítésére bizottsági tagokul ki-neveztetnek:

Az elnökség mellé Szabó József, Horváth Dezső, Novák Lajos, Tóth Lajos és a jegyzői kar.

118. A jegyzőkönyv meghitelesítettett Ungváron, 1896. évi április hó 14-én tartott hitelesítési ülésben.

**

Jegyzették: *Homoki Antal* egyházmegyei főjegyző: 1—41., 116—118., — *Magyar Bertalan* aljegyző: 42—70., — *Németh Péter* aljegyző: 71—115. jegyzőkönyvi pontokat.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kivonata.

1. Esperesi ima és gondnoki megnyitó beszéd.
2. Az egyházak képviselői igazoltatnak.
3. Esperesi előterjesztés az 1895. évi egyházmegyei eseményekről.
4. Kecskeméthy Benjámín pinkóczi lelkész halála fájdalmas tudomásul vétetik.
5. Nincs tanító Veskóczon, Ágteleken, Reviscsén, Jenkén és Ptruksán.
6. Csighy Ferencz eszenyi és Kiss Ferencz vajáni tanítók a hivatalos esküt letették.
7. Nyitray József egyházmegyénkből Lasztomérba távozott.
8. Az államsegély szétoosztása tudomásul vétetik.
9. Csighy Ferencz az egyházmegyébe bekebeleztetik.
10. A számvevőszék jelentése tudomásul vétetik.
11. Papp Lajos kisdobronyi tanító beési tanítóvá választatik.
12. Böszörményi János ágtelekről, kis-dobronyba megy tanítónak.
13. A szalócai egyház 100 frttal megjavított tanítói díjlevelét megerősítés végett beterjeszti.
14. A konvent felkéretik, hogy jövőre az államsegélyt ne lélekszám, hanem a legkisebb jövedelmű egyházak aránya szerint ossza szét.
15. Lukács Gyula képezdész ideiglenesen bekebeleztetik s a szalócai tanítói állomáson szintén ideiglenesen megerősítettik.
16. Az ungvári egyház 10,000 forint kölcsön ügyében beterjesztett kérvénye illetékes helyre pártolólág felterjesztetik.
17. A népiskolai választmány elnökének jelentése, az egyházmegye népiskoláiban használt tankönyvekről tudomásul vétetik s a sárospataki irodalmi körelnökének megküldetni rendeltetik.

18. A főt. egyházkerület felkértek, hogy jövőre az államsegélyt, ne segélyképen, de fizetés pótléku adja a legkisebb jóvedelmű lelkészek.
19. Az ásványi ideiglenes gondnoknak megengedtetik, hogy az eladott belsőségek árán, a lelkész javára külső birtokot vásárolhasson.
20. Az egyházkerületre képviselők küldetnek.
21. Novák Lajos jelenti, hogy a „Magyar történelmi társulat“ egyházmegyénket évdijas tagul fölvette.
22. Ugyanaz jelenti, hogy e. m. könyvtárunk ajándékozás utján szaporodott.
23. Az ungvári egyház jelenti, hogy eladott radvánczi birtokának vételárát jövőre, hogy fogja gyümölcsötteni.
24. A kolozsvári és debreczeni fakultásokra történt adakozások kimutatása tudomásul vétetik.
25. A helmecei egyház jelenti, hogy épületeit tűzkár ellen magasabb értékben biztosította.
26. A tűzkárbiztosításhoz szükségelt nyomtatványok az egyházak előjáróinak megküldettek.
27. Püspöki és esperesi körlevelek. LXXIV. LXXXIV.
28. Id. Szakál István subventióját kéri felebb emeltetni.
29. A lelkészek fegyelmi büntetés terhe alatt utasítatnak, hogy legatust specificálni ne merjenek.
30. A csieseri egyház által eszközölt földvásárlásra vonatkozó eljárásról szóló pont a jegyzőkönyvbe vétetni elrendeltetik.
31. Az állam által a tanítói fizetések felemelésére adott összegek kimutatásáról az esperes által beterjesztett jelentés tudomásul vétetik.
32. Pinkócson az isteni tisztelet tartását a tanító végzi 50 frtért.
33. Az egyházmegyei pénztárnoknak 1895-ik évre a felmentvény megadatik.
34. Az egyházlátogatók, kik nem tisztviselők, a tavaszi gyűlés tartama alatt, 2 frt napdíjat kapnak.
35. Szőlőssy Gyula gyűlési gazdának megválasztatik.
36. Bernáth Zoltán a „Sárospataki Lapok“, Homoki Antal a „Prot. Egyházi Lapok“ 1896. évi folyamát, a könyvtár részére felajánlották.
37. A pénzosztó választmány jelentése tudomásul vétetik.

38. Szabó József eszenyi lelkésznek a tanító egyesület ellen beadott kérvénye a fegyelmi bírósághoz tétetik által.
39. A tanító egyesület kérelme, melyben arra kéri az egyházmegyét, hogy az Szabó József tanügyi bizottsági elnök tudomására hozza az egyesület neheztelését szintén fegyelmi utra tétetik át.
40. Az ungi egyházi értekezlet alapszabálya megerősítettik.
41. Oláh Kálmán nyugalmazott tanító segély iránti kérelmével elutasítottik.
42. Az egyházkerületről érkezett segélyek szétosztásáról szóló jelentés tudomásul vétetik.
43. Ásványinak oly feltétel mellett engedélyeztetik lelkész tanító választása, ha egyházi épületeit rendbe hozza.
44. Kádár Ferencz lueskai tanítónak az államtól megígért, de kienem utalványozott 111 frt az egyházmegye által kiutalványoztatik.
45. A tanári nyugdíjra vonatkozó igazgató tanácsi javaslat egész terjedelmében elfogadtatik.
46. Vécsey József tornai gondnok javaslatát, egyházmegyénk helyesli, de annak keresztül vitelét lehetetlennek tartja.
47. Csengeri István és társainak ezen évre megengedtetik, hogy 152 frt bérhelyett 102 frtot fizessenek a pallói leányegyház pénztárába.
48. A pallói leányegyház tagjainál a 450 frt kölcsön a kamatok pontos fizetése mellett továbbra is meghagyatik.
 9. A zahari és szürtei tanítók fizetésének kipótlása végett az államkormány felkéretik.
50. Kecskeméthy Lajos az iskola látogatóság alól felmentetik, s helyette Kozma József szelmenezi lelkész választatik meg.
51. A p.-helmecezi énekkar pénzügyének rendezésére, Homoki Antal és Egry Ferencz küldetnek ki.
52. Szabó Albert és Dicső Endre kérvényökkel, melyben a millenniumra leendő utazásokra segélyt kérnek. elutasítottak.
53. Németh Árpád és Kövér Miklós sáros-pataki tanulók közül, a Diós-alapítvány kamatát annak utalványozta a gyűlés, kinek iskolai bizonyítványa jobb leendő.
54. A suplicationális váltság az egyházakra felerészben egyenlően, felerészben pedig földbirtok, lélekszám és tőkepénz arányában vettetik ki.

55. Szabó Endre minaji lelkész adóügyének megvizsgálására Horváth Dezső és Hegyi György küldetnek ki.
56. Egyházmegyei pénzosztó bizottság választatik.
57. Kimondatott, hogy a lelkészi díjlevelek is mint a tanítói díjlevelek egyszeres kataszteri jövedelem alapján számíttatnak.
58. A Horváth-alapból a lelkészek fizetése 600 frtíg, a tanítóké 400 frtíg egészített ki.
59. Az építkező egyházak az építkezési tervet, költségvetést kötelesek az egyházmegyének előlegesen bemutatni, különben az egyházmegye részéről segélyre nem számíthatnak.
60. Az újonnan kiállítandó tanítói díj levelekben a tanítói és kántori fizetések külön választandók.
61. Gyámintézeti ellenőrző bizottság választatik.
62. Országos gyámintézeti kezelőül Szőlőssy Gyula megválasztatik.
63. A bátfai és pinkóczyi egyházak pénzét az egyházmegyei pénztárnok kezelje.
64. Az eladott szőlő árért az egyházmegye nem perel.
65. Az iskei egyház köteleztetik, hogy lelkészének a néhai Fürjész István által alapítványul tett gabona után a járulékot kiadja.
66. Eszeny 100 frt birság terhe alatt köteleztetik, hogy lelkészi díj levelét, őszi gyűlésünkre megerősítés végett terjessze be.
67. Köröskényi Elek felkéretik, hogy a solymosi egyházban járjon utána, hogy miokból nem fordítják a 200 frtot iskolaépítésre.
68. Vajkócz adóhátrálókát kifizette.
69. A bátfai egyház előjárósága utasittatik, hogyha valaki az egyház által cserébe adott belsőséget foglaltatni akarná, esperes urnak és az e. m. ügyvédnek azonnal jelentést tegyen.
70. A tanító egyesület által a subventió szétosztására vonatkozó munkálata figyelembe nem vétetik.
71. A vajkóczyi egyháznak nem engedtetik meg, hogy költményezett kötvényét, értékesíthető kötvénnyel kicserélje, vagy készpénzre átváltoztassa.
72. A bési egyház módosított tanítói díjlevelét 3 példányban beterjeszti.
73. Kiss Ferencz tanítói oklevelét beterjeszti.

74. A pallói leányegyház Enyedi Lajost tanítóul megválasztotta.
75. A csicserei egyháznak megengedtetik, hogy a Liszikai Johanna, Margitay Jánosné által adományozott belhelyet eladhassa.
76. A csicserei egyháznak megengedtetik, hogy 19 hold erdejéről a fát eladhassa, s a területet rétnak használhassa, s a hegyek alján erdőt vásárolhasson.
77. A ptruksai egyház előljárósága utasítatik, hogy a lelkészért minden oly esetben lovas fogatot küldjön, midőn a lelkész szolgálatát egyesek igénybe kívánják venni, mert a lelkész csakis a 6 communio kiszolgáltatására és teljes vagyontalan szegények érdekében, köteleztetik saját fogatán átmenni.
78. Szabó Endre az ungvári főszolgabíró és az alispán ellen panaszt emel, mely a konventre terjesztetik fel.
76. Marikovszky Lajosnak nem ad az egyházmegye 21 frt kárpótlást.
80. Vaján a tanítói fizetést Kiss Ferenc személyéhez kötve 60 frttal megjavította.
81. Könyves Mihálynak nem ad az egyházmegye 50 frtot, mivel a fizetése az állam által 400 frtra van kiegészítve.
82. A szelmencezi gondnok utasítatik, hogy a ptruksai leányegyházon a 8 frt építkezési költséget hajtsa be.
83. A nagykaposi lelkész és tanító által kötött munka és faváltási szerződés megerősítettik.
84. A szürtei tanítónak a csapi tanítói körbe a belépés megengedtetik.
85. Horváth Sándor botfalvai tanító szabadságoltatik.
86. A csapi egyház segély kérvénye a pénzosztó bizottság kiváló figyelmébe ajánltatik.
87. A Kandó Kálmán által a phelmeczi egyház számára hagyott 200 frtot az egyházmegyei pénztárnok fogja kezelni 50 frt pedig az egyháznak szükségei fedezésére kiadatik.
88. Magyar József bezői lelkész jelenti, hogy a zahari leányegyház pénzügyei rendbe hozattak.
89. Tóth Lajos a Gulácsi alapítvány kezelő gondnokául kineveztetik.
90. Vágó István jelenti, hogy a gálocsi egyház magtára rendben van.
91. Ugyanaz jelenti, hogy a gálocsi egyház pénzei nincsenek ugyan betáblázva, de oly biztos helyeken vannak elhelyezve, hogy elveszéstől tartani nem lehet.

92. A gálócsi egyház ügyeinek megvizsgálására Felföldy Ödön és Szőlőssy Ferencz küldetnek ki.
93. Az iskei egyház lelkészének 7 drb. marha legeltetést engedélyez, és ingyen sertéstartást.
94. Gálócsban a tehetetlen szegényekre nincs semmi gond.
95. Felföldy Ödön és Szőlőssy Ferencz Gálócsban a leltárt is hozzák rendbe.
96. Ptruksán a tanítói belsőség egy része nincs az egyház nevére telekkönyvezve.
97. Vályi Kálmán fizessen a vajkóczyi lelkésznek.
98. A bátfai gondnoki ügyek megvizsgálására Felföldi Ödön és Pataki Pál küldetnek ki.
99. A Jenkei egyház előljárósága 20 frt birság terhe alatt utasítatik az egyház tőkepénzeinek és magtárának rendbehozására.
100. A jenkei lelkész a regale kártalanításról szóló végzést az egyházmegyének mutassa be.
101. A bezői lelkész a magtárt 20 frt büntetés terhe alatt hozza rendbe.
102. Pályin szükségből költötte el a regale összeget a mire az egyházmegye beleegyezését köteles lett volna kikérni.
103. A bajánháza lelkész legalább négyszer tartson gyűlést egy-egy évben.
104. A viszokai leány egyház ügyeinek megvizsgálására Köröskényi Elek és Tóth Lajos küldetnek ki.
105. Az iskei egyház előljáróságának nincs oka panaszkodni a supplicationlis költség kivetése miatt, mert az rájok arányosan vettetett ki.
106. A szürtei egyház előljárósága megrovatik, mivel az egyház érdekében semmit nem tesznek.
107. A botfalvai, minaji, ráti és szürtei egyházak előljárói a belső emberek fizetését szorgalmazzák.
108. P.-Helmecz az adót fizesse be.
109. Botfalva, Tarnócz, Minaj, P.-Helmecz, N.-Gejőcz, Kis-Gejőcz kamattartozásaikat fizessék be.
110. A botfalvai temetőn levő fákról az egyházmegyei ügyésznek jelentés teendő.
111. A záhonyi egyház előljárósága az adót fizesse be s arról jelentést tegyen.

112. A csapi egyház előljárósága megrovatik, és utasittatik, hogy négy hold földjét a hivekkel műveltesse.
 113. Az eszenyi egyház előljárói utasittatnak, hogy a magtárt rendezzék és az őszi gyűlésre jelentést tegyenek.
 114. A csomonyai egyház előljárósága utasittatik, hogy az iskola építésre kivetett 200 frtot szedje be, mert különben az egyház kerülettől kapott segély fegyelmi uton fog az előljáróságon behajtatni.
 115. A vajáni egyház előljáróságának regále ügyben beterjesztett kérvénye az egyház kerületre fölterjesztetik.
 116. Az őszi gyűlés helyének kijelölésére esperes ur kéretik fel.
 117. A jegyzőkönyv hitelesítésére bizottság neveztetik.
 118. A jegyzőkönyv meghitelesítettet.
-

Betűrendes tárgymutató.

- A**gtelek 5.
Ásvány 19, 43.
Aschenbrier István 22.
Bátfai előljáróság 69.
Bajánházai lelkész 103.
Batta György 22.
Bernáth Dezső 20.
Bernáth Zoltán 20, 36, 61.
Beés 72.
Bezői lelkész 101.
Botfalva 107, 110.
Böszörményi János 12.
Csap 8, 112.
Csicsér 30, 75.
Csengeri István és társai 47.
Csighy Ferencz 6, 9.
Csomonya 114.
Dicső Endre 52.
Egry Ferencz 51.
Enyed Lajos 74.
Esperes 32, 61.
Eszeny 66, 113.
E. m. pénztárnok 33.
Felföldy Ödön 92, 95, 98.
Gálócs 94.
Hegyi 55.
Homoki Antal 20, 36, 51.
Horváth Dezső 55.
Iske 65, 93, 105.
Jenke 5, 99.
Jenkei lelkész 100.
Kádár Ferencz 44.
Kaposi lelkész és tanító 83.
Kecskeméthy Benjámin 5.
Kecskeméthy Lajos 50.
Kiss Ferencz 6, 73, 80.
Kis-Gejőcz 109.
Kis-Rát 107.
Kozma József 50.
Köröskényi Elek 20, 67, 104.
Kövér Miklós 53.
Lukács Gyula 15.
Magyar József 88.
Mesko János 84.
Minaj 107, 109.
Nagy-Gejőcz 109.
Németh Árpád 53.
Nyitrai József 7.
Oláh Kálmán 41.
Papp Lajos 11.
Palló 48.
Pályin 102.
Pataki Pál 98.
P.-Helmecz 108, 109.
Pinkóczy tanító 32.
Ptruksa 5, 77, 96.

Revisese 5.

Szabó Albert 52.

Szabó József 38.

Szakál István id. 28.

Szalóka 13.

Szelmenczi gondnok 82.

Szólóssy Ferencz 92, 95.

Szólóssy Gyula 35.

Szürthe 106, 107.

Tarnócz 109.

Tóth Lajos 89, 104.

Ungvár 16.

Vágó István 90, 91.

Vályi Kálmán 97.

Vaján 115.

Vajkócz 71.

Virágh József 20, 61.

Viszaka 104.

**Az ungi ev. ref. egyházmegye
1896. évi márczius hó 24—25. napjain Ungváron
tartott közigazgatási bírósági ülésének jegyző-
könyve.**

Jelen voltak: Szabó Endre esperes, Kovách Károly e. m. gondnok, mint elnökök. Szabó József, Virágh József, Magyar József, Szücs István, Szőlőssy Gyula, Hegedüs Soma, Horváth Dezső, Bernáth Zoltán, Köröskényi Elek, Bernáth Dezső, Felföldy Ödön tanácsbírák; Hegyi György e. m. ügyvéd: Homoki Antal fő-, Németh Péter, Magyar Bertalan aljegyzők.

1. Olvastatott az eszenyi egyház előjáróinak kérvénye, melyben jelentik, hogy Makay Amália özv. Kertész Jánosnéval a kegyeleti év járandóságaira nézve kiegyeztek 1896. évi ápril hó 30-ig. Miután pedig meggyőződtek arról, hogy ezen egyezség egyházi törvényeinkbe ütközik, a mennyiben Makay Amáliát a tanítói fizetés csak 1896. évi ápril 24-ig illeti, — kéri azért ezen egyezséget semmisnek tekintetni s az erről adott kötlevelet hatályon kívül helyezni.

Mivel Makay Amáliát 1895. április 24-től 1896. április 24-ig illeti az összes tanítói fizetés, mint kegyeleti járandóság, az neki pontosan kiszolgáltatandó, de további fizetésre igényt nem tarthat s az egyház által adott s egyházi törvényeinkbe

ütköző kötlevel megsemmisítették s határlon kívül helyeztetik, — utasítatván egyidejűleg az egyház előljárósága, hogy részére 1895. ápril 24-től 1896. ápril 24-ig, a tanítói fizetést pontosan kiszolgáltassa.

2. A pallói egyház kérelmezi, miután a p.-helmezi gyűlés 57. számú határozatával utasított a bátfai egyház, hogy a pallói iskola építéséhez és fentartásához az iskolába járó gyermekek arányában köteles hozzájárulni s az e határozat ellenére is 51 frt 28 kr. építkezési költséget fizetni nem akar, hogy a bátfai egyház kötelezettségének teljesítésére egyházmegyei uton kényszeríttessék.

A pallói egyház, panaszos kérvényének elintézése végett, nt. esperes urhoz utasítatik, hogy az a törvény rendelkezése szerint intézkedjék.

3. Az iskei egyház előljárósága a p.-helmezi közigazgatási bírósági gyűlés 4-ik pontjában utasított, hogy Popély Á. Jánosné és Kovács István egyháztagokra igazságosabban vesse ki az egyházi terheket és erről jelentést tegyen, minek következtében beterjeszti 1895. november 26-án tartott presbyteri gyűlésének 1896. márczius 8 án közgyűlés által is megerősített azon határozatát, hogy Popély Á. Jánosné és Kovács István egyháztagok „figyelembe véve, hogy urbéri illetőséggel csakugyan nem bírnak, az ugynevezett ungvári fuvar és egy-egy véka gabona fizetésének terhétől feloldoztatnak, — fizetésök 2—2 véka gabona után — a mit eddig is, mint zsellérek fizettek — fél-fél véka buza, fél-fél öl fa és vékás fizetésök után esedékes széna-fizetésben lesz megállapítva.“

Az egyházmegyei közigazgatási bíróság utasítja az iskei egyház előljáróságát, hogy fent nevezett Popély Á. Jánosné és Kovács Istvánra birtokuknak megfelelőleg, mint zsellérekre vesse ki az egyházi terheket.

4. Sulyok János kaposi tanító az iránt folyamodik, hogy, mivel az ő kártája tandíj ezímen 70 frtot biztosít, az iskolába járó gyermekek száma pedig a miatt, hogy Kaposon állami iskola is létesült, nagyon megapadt, úgy, hogy jelenben a létszám csak 55 s így a tandíj-összegnél, de a díjlevél más tóteleinél is fizetése nagy csonkulást szenved, — utasittassék a kaposi egyház a hiányzó összeg kifizetésére.

Mivel a kaposi tanítói díjlevél pusztán azzal, hogy az iskolások akkori létszámát feltünteti, nem vállal kötelezettséget arra, hogy az ottani tandíj összeget azon esetben is biztosítja, ha kevesebb lesz az iskola-gyakorlók száma: folyamodó kérelme nem teljesíthető.

5. Erdő János ásványi egyháztag, ki folyó évi márczius hó 1. napján az egyház gondnokává választatván, de családi körülményei folytán ezen tisztséget el nem fogadhatta, a miért az ásványi leány-egyház közgyűlése őt 25 forintig megbírságotla, — kéri magát ezen bírság alól fölmentetni, — azon ígéretet tévén felmentése esetére, hogy, ha jövőre a leány-egyház gondnokává megválasztatik, ezen hivatalát két éven át hűségesen fogja viselni.

Az ásványi leány-egyház községének 1896. évi márczius hó 12-én hozott határozata megváltoztattatik, a mennyiben Erdő János egyháztag a 25 frt bírság alól fölmentetik, de oly kikötéssel, hogy jövőben, ha gondnokká választatik, ezen hivatalát saját ígérete szerint 2 évig hűségesen fogja viselni.

6. Pápay Ferencz ungvári lakos panasolja, hogy 21 év óta nem lakik Mogyoróson és ezen idő óta egyházi adót rajta nem követeltek, csakis az 1895-ik évben számítottak fel az ő

terhére 10 frt adó-hátralékot, a melyre 5 frtot már le is fizetett, mivel a múlt évben termését lefoglalták; de mivel ő ezt jogtalan követelésnek hiszi, kéri a bíróságot, hogy ezen ügyben az egyházi törvény ide vonatkozó §-án nyugvó ítéletet hozni méltóztassék.

Mivel ezen ügyet az egyik fél előadására eldönteni nem lehet, oly meghagyással adatik ki a mogyorósi leány-egyház előljáróinak, hogy indokolt jelentést terjesszenek be arra nézve: mi okból terhelték meg Pápay Ferenczet 10 forint adó-hátralékkal?

Jegyzették: *Homoki Antal* főjegyző: 1., 5., 6., — *Magyar Bertalan*: 2., — *Németh Péter* aljegyző: 3., 4., 5. pontokat.

A közigazgatási bíróság által tárgyalt ügyek rövid kimutatása:

1. Az eszenyi egyház előljáróságának özv. Kertész Jánosné Makay Amáliával kötött egyezség-levele megsemmisítettik.
2. A bátfai anya- és pallói leány-egyház közt felmerült viszályos ügy elintézése esperes urra bízatik.
3. Az iskei egyház előljárósága utasítottik, hogy Popély Á. Jánosnéra és Kovács Istvánra birtokuk arányában vesse ki az egyházi terheket.
4. Sulyok János tandíj iránti kérelmével elutasítottik.
5. Erdő János a 25 frt birság alól fölmentetik, de egyszersmind köteleztetik, hogy, ha meg fog választani gondnoknak, azt két évig köteles lesz viselni.
6. Pápay Ferencz ügyében akkor fog ítélet hozatni, ha a mogyorósi leány-egyház jelentést terjeszt be, hogy mi alapon vetette ki rá az egyházi adót.

Betűrendes tárgymutató:

Esperes 2.

Erdő János 5.

Iskei előljáróság 3.

Kovács István 3.

Kertész Jánosné 1.

Pápay Ferencz 6.

Popély Á. Jánosné 3.

Sulyok János 4.

